

Nya Åland

9 OKTOBER 2007 NR 225 PRIS 1,20 €

Skrev bok om vänskapsband

KULTUR. En hantverksbok om hur man knyter vänskapsband, med beskrivningar av 23 olika mönster har **Nina Backlund** i Mariehamn gjort.

SIDAN 8

Därför platsar Åland inte i EU-parlamentet

NYHETER. Nu verkar det vara definitivt för den här gången. Det blir inte någon plats för Åland i EU-parlamentet på ett tag.

Den omfördelning av platserna som regeringskonferensen har beställt spikas på torsdag. Där blir Finland av med en plats. Försök har gjorts att behålla alla 14 platser, uppenbarligen

för att den vägen internt ge en plats till Åland – den saken skulle fortfarande vara upp till riksdagen. Men det blir ingen 14e plats.

Att försöka få EU att ge en plats direkt till Åland har man inte vågat sig på.

– Vi skulle bli utskrattade, säger EU-parlamentariker **Alexander Stubb**, som tillsammans

med **Henrik Lax** och **Anneli Jäätteenmäki** har agerat för den 14e platsen. Nya Åland träffade Stubb och Lax i Bryssel förra veckan.

Också Finlands EU-ambassadör **Eikka Kosonen** säger att det är svårt, om inte omöjligt, att utverka en extra plats i parlamentet.

SIDAN 4

Partierna som pejlingsfuskar

VALET 2007. Enligt uppgifter till Nya Åland har flera partier försökt påverka Nyans valpejling genom att skicka meddelande till varandra med uppmaningen att gå och delta.

Socialdemokraterna och liberalerna erkänner att de har gjort sådana försök, medan övriga partier säger att de inte har försökt påverka pejlingsresultatet.

– Vi har hört att alla andra gör det, så därför gör vi det också, säger liberalernas ordförande **Viveka Eriksson** till Nya Åland.

SIDAN 5

Han lär barn hantera sin tid

NYHETER. Att skolelever lär sig hantera sin tid är kanske viktigare än att de lär sig namnen på landets femton största sjöar utantill. Det säger professorn **Peter Währborg**, som besökt Mariehamn för att tala om stress i det moderna samhället. SIDAN 7

”Ren mat viktigast”

MILJÖ. I skolköket i Strandnäs sparar man inte på krafterna. Personalen saftar, syltar och lägger in lokalt producerade ekogrönsaker och bär så det räcker ända till våren. Man jagar ekokött och fyller frysarna och köper in nyplockade trattkantareller som en pensionär levererar.

– Här kommer inga halvfabrikat eller mat med konserveringsmedel in, förkunnade prisbelönta kokerskan **Maj-Gun Sjöberg** för eleverna under den ”ekodag light” som ordnades tidigare i veckan. SIDAN 2

Fråga partiledarna!

VALET 2007. Nu har du din chans att ställa raka frågor till partierna inför lagtingsvalet. På torsdag ordnas en partiledardebatt som sänds i TV - och du kan antingen ställa dina frågor på plats, eller maila, messa eller ringa in dem i förväg. SIDAN 5

Vård het valfråga på Kökar

VALET 2007. Åldringsvårde, hälsan, avlopp och inflyttning engagerar kökarbor. Det säger kommunfullmäktiges ordförande **Bo Ponthin** inför valet. SIDAN 14

Glada. Filmklubben Chaplins styrelse tror på idén med en folkrörelse – ett andelslag – för att rädda Bio Savoy. Från vänster Pia Rothberg-Olofsson, Bolle Högnäs, Mogens Lindén och Magnus Åkerlind med sambo Sophy Elevall och nyfött barn som får symbolisera nästa generation biobesökare. Foto: JONAS EDSVIK

Ny folkrörelse ska rädda bion

NYHETER. Jaaa! Äntligen en idé för hur Bio Savoy kan räddas för framtiden!

Redan under helgen, efter den kortfattade informationen i Nya Åland från årsmötet i fredags, hörde många av sig till ordförande **Pia Rothberg-Olofsson** och ville – symboliskt – köpa en biostol i ”Operation Rädda Bio Savoy”. Om alla de drygt 400 stolarna i

biosalongen inbringar 1.800 euro styck så får klubben ihop över 700.000 euro och det kanske räcker till inköp av fastigheten.

Den lediga tomten mot Ålandsvägen säljs i så fall. Pengarna används till att rusta upp biohuset som är i stort behov av renovering.

– Äntligen ett konstruktivt förslag, tycker

Sven-Erik Johansson, en av delägarna i fastigheten.

Filmregissören **Claes Olsson** har också engagerat sig i räddningsförsöket. Hans film Colorado Avenue visas – på hans försorg – på Bio Savoy den 26-27 oktober, och strax efteråt kommer han själv till Åland för att hålla ett brandtal om bions framtid. SIDAN 3

kultur

9

Kjell Manselin spelar syningsgubbe i Joel Petterssons ”Undan för undan” på Pellas.

reportage

12

”Bara man gick tyst så brydde sig inte björnarna”. **SANNI JAMA HAR FOTOGRAFERAT VILDDJUR VID RYSKA GRÄNSEN.**

sport

17

”Målsättningen är att inte förlora fler matcher”. **IFK:S TRÄNARE PEKKA LYYSKI OM DE RESTERANDE TRE MATCHERNA.**

dina pengar

18

”Sann glädje utbrast på börsgolven världen runt.” **MATTIAS SÖDERBACK, AVANSPARTNERS**

Olof Erland:
www.oloferland.ax

Samordnad närings- och utbildningspolitik
Stärkt kunskapskapital för företagen

LAGTING
97

Alltid nära dig

9-14.10

Grisstek

 kg **6,25**

Kycklingbröstbitar

ugnsfärdigt kryddade i folieform
ca 1,1 kg

PÍRKKA kg **8,75**

Köttpiroger

4 st/400 g (EP 3,12/kg)

Portti.....pkt **1,25**

Knackkorv

300 g (EP 3,97/kg)
skinnfri, A-klass

PÍRKKApkt **1,19**

Pågen korvbröd

12 st/500 g st **2,95**

Långsamofin semlor

5 st/300 g (EP 5,83/kg)

.....påse **1,75**

Ketchup

750 g (EP 1,99/kg)

PÍRKKA st **1,49**

Oolannin ugnsspröda pommesfrites

500 g (EP 2,58/kg)

..... påse **1,29**

Morötter

2 kg (EP 0,60/kg)

Finland.....påse **1,19**

Rödbetor

2 kg (EP 0,60/kg)

Finland.....påse **1,19**

EXTRA

God betjäning. För dig.

- **Mariehamn:** Citylivs, Klintens Livs, Malins Livs,
- **Brändö:** Einar Holmberg
- **Geta:** Getaboden
- **Föglö:** Föglöbutiken

- **Jomala:** Sven Mattsson
- **Lumparland:** Matboden
- **Vårdö:** Vårdö Närbutik
- **Saltvik:** Kvarnbo Butiken

PLUSA

OKTOBER MÅNADS
PLUSA
ERBJUDANDEN

Sej **PÍRKKA**

400 g, djupfryst

MED PLUSSAKORT

(EP 4,37/kg) 2 pkt **3,50**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 5,72/kg)ask **2,29**

Satsumer

1,5 kg:s påse

MED PLUSSAKORT

(EP 1,32/kg) st **1,99**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 1,66/kg) st **2,49**

KÖTTPAKET 10 KG

(Beställ minst 2 dagar
före önskad leverans)

Malet kött	2,5 kg
Gris yttre filé	1,5 kg
Rostbiff	2,0 kg
Entrecôte	1,0 kg
Sidfläsk	2,0 kg
Soppkött med ben (nötboge).....	1,0 kg

**Köttpaket
75,00/10 kg**

”Ekodag light” i Strandnäs skola

Här lagas mat från grunden

Stolta elever. Det här gänget högstadieselever i Strandnäs skola är stolta över de utmärkelser som köket, med kokerskan Maj-Gun Sjöberg som frontfigur, fått för kampen för ekologisk mat i skolan. Eleverna är från vänster Anna Holm, Fanny Jansson, Emil Blomqvist, Samantha Bergman, Isabelle Kotzev och Jenna Troberg.
Foto: ANDREAS DIENERT

Eleverna i Strandnäs skola verkar uppskatta kokerskan Maj-Gun Sjöbergs och de andras ansträngningar att förse dem med bra mat som görs på ekologiska, närproducerade råvaror.

Alla åländska elever får inte hemkokt saft gjord på eko-bär från Brändö!

I onsdags ordnade Strandnäs skola ”ekodag light”. Bland programpunkterna fanns kokerskan Maj-Gun Sjöbergs presentation av mathållningen i skolan.

Vackra råvaror

Hon och de andra i kökspersonalen hade plockat fram en mängd matvaror på ett stort bord i gymnastiksalen. Mjöl, gryn, bröd – som förstås bakas i skolan, utom knäckebrödet. Ägg, smör, grädde, mjölk. Mjölprodukterna köps in utifrån eftersom ÅCA inte producerar ekologisk vara, ett faktum som Maj-Gun Sjöberg klagat på många gånger.

Grönsaker, rotfrukter, majs och lök. Ja, till och med solrosor. Fast dem äter man ju inte direkt.

De stora frysarna släpades förstas inte till gymnastiksalen. De innehåller stora mängder

ekokött, bönor, lök, bär, allt upptänkligt som tas till vara nu under höstens skördesäsong. Ekojordgubbar, vinbär och hallon kommer från Brändö, plockade av Karl Holmström, drygt 80 år. Bären kokas dels till saft, dels läggs de i yoghurten. Flera kilo nyplockade trattkantareller har en pensionär nyss levererat.

Nu väntar äpplena på att bli syltade, sedan är lagren så gott som fyllda inför vintern och våren.

Från grunden

Det är oerhört imponerande: Allt som serveras i skolan, från inlagda rödbetor och saft till rabarberna i soppan, lagas på riktiga råvaror. Till och med julsinkan som serverats de senaste tolv åren har suttit på ekogrisar, och samma gäller för julköttbullarna – åtminstone så långt som det har varit möjligt. I det här köket kommer inga heller halvfabrikat eller mat som innehåller konserveringsämnen in!

När Nya Åland tittar in är det eleverna i åttan och nian som lyssnar. Många verkar uppriktigt intresserade.

Några frågor, undrar Maj-Gun till sist.

– Hur är det, är hylamjölken eko, undrar en tjej.

Nej, är svaret. Det finns inte att få från det aktuella mejeriet.

Annat som hon saknar är de ekologiska Pirkka-produkterna. I dag finns det ungefär 3.000 sådana i Pirkkas sortiment, men eftersom bara en kedja köper in dem så går de inte att få till skolan.

”Hajar ni?”

Maj-Gun har förståelse för att alla kanske inte är så intresserade av vad de stoppar i sig.

– Det gjorde inte jag heller i er ålder. Men ni blir nog klokare ni också, sa hon.

Hon intygade också att varken insändare, mess, eller ris i tidningarna kan stoppa henne från att göra det hon tror på – ren, närproducerad mat som är bra för både människor och miljö.

– Jag är en sån person som tycker om krokiga vägar som inte är lätta att gå på. Det är spännande att se vad som händer bakom nästa krök. Ju större motstånd, desto högre växel lägger jag i.

”Det viktigaste i livet, det är ren mat”, säger hon.

– Ni har kanske 85 år kvar att leva, om ni sköter er. Hur, det bestämmer ni själva. Hajar ni?

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Klumparna i mjölken är glömda

Stolta över miljöpriser

– Visst är vi stolta över de priser som skolköket fått. Det är ju vår skola!

Eleverna Anna Holm, Fanny Jansson, Emil Blomqvist, Samantha Bergman och Jenna Troberg i årskurs 9 och Isabelle Kotzev i årskurs 8, som lyssnat på Maj-Gun Sjöberg, är stolta över att skolans mathållning har prisats. Det senaste tillskottet till prissamlingen är utmärkel-

sen från Östersjöfonden i våras. För en tid sedan var det mycket nojs om klumpar i ekomjölken, som är opastöriserad och som därför måste skakas om innan den hälls i glaset. Det här elevgänget bryr sig inte längre om klumpdiskussionen.

– I början tyckte man ju att mjölken var äcklig för att den kändes annorlunda. Vi kunde ju ha fått veta tidigare vad det berodde på, kanske redan i lag-

stadiet. Men nu vet vi, och det är ju bara att skaka tetran.

Eleverna tycker också att det är dåligt att köket får kritik i sina försök att servera bra mat åt eleverna.

– Det är dåligt att skriva insändare och mess om sådant. Om man vill kritisera något så är det ju bättre att gå till köket och prata öga mot öga i stället. Men det vågar de inte!

ANNIKA ORRE

Avstängd. Norragatan mellan Ålandsvägen och Torggatan fick i går stängas av på grund av att en vattenledning under gatan brast.
Foto: JONAS EDSVIK

Norragatan avstängd på grund av vattenläcka

■ Lite före klockan 11.00 i måndags uppstod en vattenläcka i stamledningen under Norragatan i Mariehamn. Läckan orsakades troligtvis av att man utfört asfalteringsarbeten på vägsträckan och att vibrationerna fått den gamla ledningen att spricka.

– Det var strax öster om Hotell Pommern som läckan uppstod. Vatten pressades upp genom sprickor i asfalten, berättar man på Mariehamns stad.

Direkt efter att läckan upptäcktes påbörjades reparationsarbetet.

– Vi hoppas att vi får läckan åtgärdad i kväll, det kommer nog att ta några timmar till. Gatan kan dock inte öppnas i kväll, men förhoppningsvis får vi tillbaka vattnet, sade man vid Mariehamns stad i går vid klockan 16.00. (ml)

Många tog till nävarna

■ Under helgen har polisen tagit emot fyra anmälningar om misshandel.

I fredags blev en person slagen i ansiktet i en lägenhet i Mariehamn. Personen fick skador och blånader på höger öga. Polisen rubricerar händelsen som misshandel. I lördags blev en person slagen i ansiktet på en restaurang i Mariehamn. Personen fick inga skador och polisen rubricerar misshandeln som lindrig.

På söndagen blev en person skallad på dansgolvet på en restaurang i Mariehamn med en bula i huvudet som följd. Polisen rubricerar händelsen som misshandel.

Slutligen blev en person misshandlad i en lägenhet i Mariehamn i söndags. Personen fick skador på tänderna och polisen klassar misshandeln som grov. (ml)

Haddons jultomte på emigrantdag

■ I dag uppmärksammar Ålands emigrantinstitut den europeiska emigrantveckan i samarbete med Posten Åland med utgivning av frimärket ”Julen, Haddon Sundblom”. Framärksutgivningen äger rum i Sittkoffgallerian.

– Nära anföranten till Haddon Sundblom, **Roger Jansson**, känd åländsk politikerprofil, berättar om sin släkting och hans framgångsrika karriär inom reklamteknarbranschen, säger emigrantinstitutets verksamhetsledare **Eva Meyer** i ett pressmeddelande.

Kom med! Säger filmklubben Chaplins styrelse som har rivstartat med provteckning för att se hur stort intresset bland allmänhet och institutioner är för att vara med och rädda Bio Savoy, ritad av arkitekten Erik Bryggman i slutet av 1930-talet. Från vänster Pia Rothberg-Olofsson, Bolle Högnäs, Mogens Lindén och Magnus Åkerlind, ny i styrelsen, här med sambon Sophy Elevall och bebis.
Foto: JONAS EDSVIK

Var med och rädda bion!

Operation ”Rädda Bio Savoy” har nu sparkat i gång

Kom med och rädda Bio Savoy!

Filmklubben Chaplin står nu i startgroparna för att starta en folkrörelse, ett andelslag, som går ut på att ”sälja” biostolarna och den vägen rädda den anrika byggnaden – med innehåll.

Nya Åland berättade i en notis i lördags att filmklubben Chaplin, som bollade idéer vid årsmötet i fredags, hade stannat för förslaget att få in pengar genom att symboliskt sälja de drygt 400 stolarna i salongen. Nu vänder klubben sig till privatpersoner, företag, staden, landskapet och andra institutioner för att se vad en provteckning ger för resultat.

Redan under helgen ringde många för att höra sig för och för att vara med, berättar Chaplins styrelseordförande **Pia Rothberg-Olofsson**.

– Människor från alla möjliga olika kategorier har tagit kontakt. Det verkar finnas ett intresse av att för-

söka rädda bion, konstaterar hon.

1.800 e per stol

Det första priset som nämndes på årsmötet var cirka 1.600 euro per stol. Noggrannare beräkningar visar att priset i själva verket blir 1.800 euro per stol. Då kommer man upp i drygt 730.000 euro.

– Upp till fyra personer kan dela på en stol eftersom priset är så pass högt. Då får man sina namn tryckta vid stolen om man vill. Dessutom får man köpa biobiljetter till reducerat pris.

Den obebyggda gatutomten ska, om planerna går i lås, säljas. Byggrätten tillåter ytterligare ett hus av ungefär samma storlek som Bio Savoy. Pengarna används för att renovera och återställa biofastigheten i ursprungligt skick. Huset är rätt nedgången och kräver en omfattande genomgång.

Filmer, konserter

Filmklubbens planer är att dels visa kommersiella filmer några kvällar i veckan, dels Chaplins

eget utbud, inklusive filmfestivalen Vera. Biografutbudet ska breddas så att också skol- och dagisfilmer samt matinéfilmer för pensionärer, till exempel, finns med.

– Men konceptet är bredare än så. Det ska bli ett hus där konserter och teater kan ordnas och där föreningar och andra kan hyra in sig.. IFK Mariehamn kunde ju till exempel visa bortamatcherna på bioduk!

Scenen kunde byggas ut för olika musikframträdanden och mindre teateruppsättningar. Det låter sig göras om ett par stolar tas bort.

I övre våningen ska ett internetcafé inrättas.

Colorado Avenue

Pia Rothberg-Olofsson har ytterligare ett trumfkort i kampen för att rädda Bio Savoy: Filmskaparen **Claes Olsson**, som regisserat Colorado Avenue som nu går på biograferna i riket, har lovat komma till Åland och visa filmen.

Tanken var att han skulle komma redan nu på fredag-

Fakta/De äger Bio Savoy

- **Tom Andersson** äger en fjärdedel.
- Ingmar Erikssons dödsbo äger en fjärdedel. Delägare i dödsboet är **Solveig, Carina** och **Kenneth Eriksson**.
- **Sven-Erik Johansson** äger en sjättedel.
- **Per-Erik Johansson** äger en sjättedel.
- **Jennifer Johansson** äger en artondedel.
- **Josephine Norrgrann** (f. Johansson) äger en artondedel.
- **Jessica Johansson** äger en artondedel.

lördag, men det låter sig inte göras eftersom filmdistributören inte har någon ledig kopia med så här kort varsel.

– Han tog själv initiativet till besöket efter att han läste artikeln om den förestående biografnedläggningen i Hufvudstadsbladet, berättar Pia Rothberg-Olofsson.

Innan Claes Olsson kommer till Åland ska filmklubben ha listorna färdiga för bindande köp av biostolar.

– För nu är det bråttom!

Mogens Lindén, medlem i Chaplins styrelse, ser fram emot den kommande stolförsäljningen.

– Ägarna verkar vara kloka

människor. Ibland måste det vara fem före för att de konstruktiva idéerna ska kunna förlösas.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

FOTNOT. I morgon följs försöket att rädda Bio Savoy upp med artiklar om Erik Bryggmans stiftelse i riket, Bryggman-konserthuset i Salo som restaurerades för två år sedan, Gotlands satsning på skolbiografer samt en intervju med stadsarkitekt **Sirkka Wege-lius**.

Filmregissören Claes Olsson: Jag köper gärna en stol!

Claes Olssons film Colorado Avenue visas på Bio Savoy den 26-27 oktober. Självt kommer han till Åland ett par dagar senare för att hålla ett brandtal till stöd för ”Operation Rädda Bio Savoy”.

– Jag köper gärna en stol, säger han om filmklubben Chaplins förslag att symboliskt sälja de 407 stolarna för att få in pengar så att klubben kan köpa fastigheten.

”Hjärtat blöder”, säger han inför utsikten att Åland skulle stå utan biograf.

– Jag har ju själv varit på Savoy och fått pris på Vera-festi-

valen. En stad av Mariehamns storlek måste ju absolut ha en biograf. Jag hoppas att en bra lösning kan hittas.

Flest tittare

Hans film Colorado Avenue, som baserar sig på de två första böckerna i författaren **Lars Sunds** trilogi, visas som bäst i riket. Framför allt i Österbotten, där filmen har spelats in, har framgången varit stor.

– Jag hörde just att Colorado Avenue är den film som har setts av flest tittare i Jakobstad. Den har alltså haft fler tittare än både Titanic och Harry Potter. (ao)

Ägaren Sven-Erik Johansson: Äntligen kom en konstruktiv idé!

Sven-Erik Johansson, en av delägarna till Savoy-fastigheten, applåderar filmklubben Chaplins idé till att rädda biografen.
– Det välkomnar vi, så klart.

De sju delägarna – egentligen nio – i biofastigheten fick nyligen ett högsta bud på 750.000 euro. Enligt Sven-Erik Johansson, som äger en sjättedel, har försäljningen nu dragit ut på tiden och komplicerats på olika sätt – bland annat ska landskapsregeringen snart ta ställning till skydd av fastigheten enligt lagen om kulturhistoriskt värdefulla byggnader – så att de

ursprungliga intressenterna inte längre är lika intresserade av att köpa.

Det skulle å sin sida, möjligen, ge lite tid åt Chaplins försök att rädda bion – en idé som Sven-Erik Johansson uppskattar.

– Äntligen ett konstruktivt förslag!

Men varför måste det brinna i knutarna innan politikerna får upp ögonen för att biografen bör skyddas, undrar han och döljer inte sitt missnöje med att det är nu, kort före valet, som flera politiker ställt sig på bariakaderna för Bio Savoy.

– Det här är en stor sak men det har man inte velat förstå förut. När det nu finns ämne som

kanske så småningom engagerar hela Åland, då duger det att tala om att något måste göras. Vi ägare är fullt medvetna om att huset är otroligt värdefullt och man behöver bara fara till Åbo för att se vilka konstskatter av arkitekten **Erik Bryggmans** hand man bevarat.

Enligt uppgift från annat håll finns det – eller har åtminstone funnits – planer på att ett gym skulle etableras i fastigheten. Buden från intressenterna har varierat mellan 300.000 och 750.000 euro. Den högre summan är det som enligt Sven-Erik Johanssoni dag är aktuell för den som köper fastigheten. (ao)

EU-plats för Åland väcker skratt

På torsdag röstning i Bryssel om extra plats för Finland

– Det finns över 200 lagstiftande regioner i EU. Även om Ålands status är en annan så skrattar de åt en om man försöker tala för en plats till Åland.

Så säger EU-parlamentariker **Alexander Stubb** (saml). EU-parlamentariker **Henrik Lax** (sfp) har försökt, men det blev tummen ned.

De två har tillsammans med **Anneli Jäätteenmäki** (c) lämnat in ett ändringsförslag så att Finland kunde få behålla sin 14e plats, men det röstades ner med mycket bred marginal i utskottet. Så man utgår från att resultatet blir det samma när parlamentet röstar på torsdag.

Ålänningarna har i Bryssel lobbade för en 14e plats till Finland för att den vägen få en egen parlamentsplats. Också landets regering har talat för att Finland efter 2009 skall ha kvar sin 14e plats.

Men när Nya Åland träffade Stubb och Lax i Bryssel förra veckan gav de inte stort hopp.

– Vi lämnade in ett förslag om 14 platser för Finland, men vi kan inte nämna Åland i sammanhanget, då skrattar man åt oss, säger Stubb.

Åland pressat på

Henrik Lax säger liksom Stubb att ålänningarna har pressat på och att regeringen inför regeringskonferensen har fört fram anspråk på en 14e plats till Finland, alltså bibehållet antal efter 2009.

– Men rådet ville två sina händer, så man skickade frågan till parlamentet för att vi här skulle komma överens om fördelningen.

Det man håller på med är en omfördelning av platserna jämfört med Nicefördraget, en fördelning av mandaten helt på basen av medlemsländernas invånarantal. Att

Fakta/Alla får inte tala

- Att be om ordet i EU-parlamentet skiljer sig mycket från till exempel lagtinget.
- Först bestämmer president hur lång tid behandlingen av ett ärende får ta. På basen av det fördelas taltid till de olika politiska grupperingarna i storleksordning.
- Efter det fördelas taltid mellan dem i respektive grupp som vill uttala sig i ärendet. I den mån det finns tid. Gruppledaren brukar få en något längre tid, men vanliga gruppmedlemmar får nöja sig med 2 minuter, 1 minut eller till och med kortare tid än så.
- I ärendet som gäller platsfördelningen har **Henrik Lax** anhållit om taltid för att ta upp dels Ålands speciella ställning, dels att förslaget slår hårt mot språkliga minoriteter. Detta har han gjort skriftligt.
- Huruvida han får uttala sig och hur lång tid han får visste han inte när intervjun gjordes i torsdags. (ht)

då tänka sig att få parlamentet eller rådet att gå med på en plats för Åland, med sina 27.000 invånare när det i Tyskland går 850.000 invånare på ett mandat, det går inte hem.

Alltså är strategin att ordna 14 mandat till Finland och sedan internt gå ett till Åland. Fast något sådant uttalat löfte finns inte.

– Vi har funderat på om man skulle kunna underbygga vårt förslag med Ålandsargumentet, men nu bygger fördelningen på proportionalitet och man kan inte ha två system, säger Lax.

Rådet vill inte

Det utskott som har behandlar fördelningen av mandaten har med stor majoritet

Notera flaggan! Henrik Lax försäkrar att Ålands flagga inte finns på plats bara på grund av intervjun. Ålänningarna är flitigast att hålla kontakt med honom, berätta han litet överraskande.

Spaak-huset. Alla EU-byggnader verkar ha namn. Huset där parlamentet sammanträder i Bryssel kallas Spaak-huset. Parlamentarikerna har sina arbetsrum i en jättebyggnad mittemot som heter Spinelli.

gått emot Finlands ändringsförslag.

Så blir det också i parlamentet.

Därmed behöver inte ärendet var slutagerat, regeringskonferensen kan ändra på det.

– Men regeringskonferensen vill inte, säger Lax med eftertryck.

Regeringskonferensen skall förmå medlemsländerna att omfatta den kompromiss till nytt fördrag som man diskuterade fram ramarna för i somras. Då kan man inte ändra på något som en stor majoritet i parlamentet har enats om.

Dessutom finns det inget ändringsförslag att rösta om, åtminstone fanns det inget i torsdags när alla redan var på väg bort över veckosluttet. De flesta kom tillbaka i går kväll, men anhållan om röstning skulle vara inlämnad klockan 15 i går. Med 40 underskrifter. De finländska ledamöterna är 14.

Men än har Lax inte gett upp helt. Lagen om sättet för val i EU-parlamentet skall göras om, kanske i vår. Då kommer en ny möjlighet. Mer om det senare!

Fakta/Så fördelas EU-platserna

- I EU-parlamentet sitter nu, efter att Rumänien och Bulgarien kom in, 785 delegater. Enligt Nicefördraget borde antalet platser vara 736 efter valet 2009 och maximalt 750.
- Det förslag som nu ligger i parlamentet går ut på att 750 platser fördelas mellan de existerande medlemsländerna. Ingen får ha mer än 96 platser och ingen färre än 6. Det hela skall följa en degressiv proportionalitet, som betyder att ett stort land skall ha fler invånare per parlamentariker än ett litet. Men basen är uttryckligen antalet invånare i respektive medlemsland.

- Tyskland har i dag 99 platser och blir av med 3. Malta har 5 och får en till. Utöver det finns 14 platser att fördela jämfört med det som sades i Nicefördraget.
- Enligt förslaget som parlamentet diskuterar i morgon skall elva länder dela på platserna. Sverige får två till medan Finland blir av med en. Finlands förslag, som låter Finland behålla sina 14 platser, är enligt förslagsställarna mera renlärig aritmetik, man får en rakare linje mellan den största och den minsta.
- Slutligt beslut i parlamentet tas på torsdag. (ht)

Statsministern agerade

Men ambassadören ger inte stort hopp

Det blir svårt, om inte omöjligt, att ändra parlamentets beslut om platsfördelningen i parlamentet. Det säger Finlands EU-ambassadör Eikka Kosonen.

Eikka Kosonen känner väl till Ålands önskan om en egen plats i parlamentet. Och han berättar för Nya Åland att man från finländsk sida har haft kontakt på olika nivåer inför parlamentets behandling av platsfördelningen.

Minister **Astrid Thors** var i kontakt med en av rapportörerna om en 14e plats till Finland. Statsminister **Matti Vanhanen** var i kontakt med EU-parlamentets ordförande.

– Eftersom det rådde långtgående enighet i utskottet så kan man anta att resultatet blir det samma när parlamentet röstar, säger Kosonen.

Efter det går ärendet till rådet, alltså till statsministerna, och där tror han det är svårt, för att inte säga omöjligt att ändra på något.

Kommer Finland att försöka?

Finlands EU-ambassadör Eikka Kosonen.

– Det beror på hur enigt parlamentet är.

Men Kosonen säger som **Henrik Lax** och **Alexander Stubb** i artikeln här intill att det är svårt att tala för en speciell plats för Åland.

– Trots att Åland är ensamt om sin speciella status så finns det så väldigt många andra autonomier som i så

fall kommer med sina krav. Det hela exploderar.

Finns andra sätt

Ambassadör Kosonen ser andra möjligheter för Åland att ha inflytande i EU-frågor. Han tror inte att alla möjligheter är uttömda.

– Det finns ministerutskott där Åland kan föra fram sina åsikter. Nu senast var lantrådet **Roger Nordlund** närvarande när snuset behandlades.

– Man kan också ta upp saker genom oss här i representationen i Bryssel. Man kan ringa hit direkt och jag kan tala med Helsingfors hur vi agerar.

Här påpekar Kosonen att det måste råda samsyn om vilka frågor som tas upp och hur det görs.

Men en sak som definitivt är viktig är att diskutera med dem som bereder ärenden, och det så tidigt som möjligt.

– Om det finns särskilda omständigheter så går de att beakta i beredningen.

Nya Åland återkommer till ambassadör Kosonens syn på påverkningsmöjligheterna och huruvida man kan omförhandla Ålands anslutningsavtal.

HARRIET TUOMINEN

Så här. Alexander Stubb plockar på datorn fram en uppställning över platsfördelningen i parlamentet. Han berättar att ålänningarna har lobbade för en extra plats för Finland.

HARRIET TUOMINEN
(text & foto)
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Roger Nordlund (c)

Viveka Eriksson (lib)

Gun-Mari Lindholm (ob)

Anders Eriksson (Åf)

Vad vill du fråga dessa politiker i tv?

Ta chansen och för upp din hjärtefråga på agendan i valdebatten som tv-sänds över hela Åland.

Eller anmäl dig som publik vid inspelningen i Mariehamn på torsdag.

Tv-bolaget Åland 24 arrangerar i samarbete med Nya Åland en partiledardebatt inför lagtingsvalet den 21 oktober. Nu vill vi veta vilka frågor väljarna vill ställa till Ålands toppolitiker. Skicka dem, eller ring, till oss senast i morgon onsdag (se faktaruta).

Ännu gladare blir vi om ni deltar med era frågor under inspelningen, som börjar klockan 13.00 torsdagen den 11 oktober på restaurang Indigo i Mariehamn. Då får ni möjlighet att se politikerna reagera direkt på era frågor och ställa följdfrågor. Det går också bra att sitta med i publiken och följa inspelningen utan att ställa någon fråga. Anmäl er nu!

Personer som kandiderar i lagtings- eller kommunalvalet är vi dock inte intresserade av att ha i publiken.

I valdebatten deltar **Roger Nordlund** (c), **Viveka Eriksson** (lib), **Barbro Sundback** (s), **Johan Ehn** (fs), **Gun-Mari Lindholm** (ob), **Anders Eriksson** (Åf) och **Dan Jansén** (HUT).

Tv-debatten sänds både via Smedsböle och i MCA:s nät flera gånger nästa vecka.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

Barbro Sundback (s)

Johan Ehn (fs)

Hit skickar du frågan

- ☐ Mejla: anders.sims@nyan.ax.
- ☐ SMS:a: Skriv "TIPS" följt av mellanslag och din fråga. Skicka till 17 35 20 (avgiftsfritt).
- ☐ Ring: 528 455 eller 528 401.

384 förhandsröstade i går

■ 384 ålänningar förhandsröstade i går i lagtings- och kommunalvalet vid Posten Ålands kontor. Totalt har nu 568 personer förhandsröstat. Röstningen pågår till och med den 16 oktober.

Partierna om "pejlingsfusket"

Efter Nya Ålands valpejling i förra veckan har det kommit uppgifter om att flera partier har försökt påverka resultatet.

Två partier erkänner att de mobiliserat för att försöka påverka resultatet i valpejlingar.

När Nyan valpejlade i torsdags skickade socialdemokraterna ut ett sms till sina medlemmar i vilket de uppmanades att gå och delta. På så sätt ville de att pejlingsresultatet skulle bli till deras fördel.

– Pejlingarna är besvärande för oss eftersom de inte grundar sig på vetenskapliga metoder. Men resultatet används som om det vore vetenskapligt och då blir det svårt att skilja dessa åt för läsarna.

Var det därför ni gick ut för att delta i pejlingen?

– Vi har märkt att flera andra partier har gjort så här. Då vore det dumt av oss att låta bli och låta de andra härja fritt.

Är det moraliskt försvarbart?

– Ja, så länge pejlingarna inte är gjorda på ett korrekt sätt, men sedan används för att påverka opinionen. Jag hoppas att vi får opinionsmätningar framöver som inte görs av medierna.

Obundna utpekade

Även liberalerna har försökt påverka pejlingsresultat genom att skicka sms till varandra med uppmaningen att gå och delta.

– Vi har hört att alla andra gör det, så därför gör vi det också, säger partiets ordförande **Viveka Eriksson**.

Är det moraliskt försvarbart?

– Det är ju inget som vi har tagit partibeslut om, utan det är sms som går runt. Det är inget som vi brukar göra, utan det var en gång som vi meddelade varandra.

Obunden samling har i lagtingskandidaten **Fredrik Gustafssons** (lib) blogg pekats ut som det skickligaste partiet i det här sammanhanget eftersom deras kandidater ljuger när de svarar på frågan hur de röstade i förra valet. På det

sättet ser det efter viktningen ut som att partiet gått kraftigt framåt.

Detta dementeras bestämt av ordföranden **Gun-Mari Lindholm**.

– Jag har ringt runt till alla våra 38 lagtingskandidater och bara en av dem deltog i Nyans valpejling. Vi är utan skuld, så jag kommer att fortsätta glädja mig åt resultatet av pejlingen.

Lindholm tycker att det är tråkigt om andra partier har satt i system att gå och delta i pejlingarna.

– Jag tycker att pejlingarna är bra och roliga, trots att det inte alltid går så bra för oss.

Under gårdagen tog **Fredrik Gustafsson** bort sitt inlägg från bloggen.

Flera dementeras

Frisinnad samverkans ordförande **Johan Ehn** säger att partiledningen aldrig har varit inblandad i något försök att mobilisera för att delta i valpejlingar.

– Om det finns enskilda medlemmar som ringt till varandra kan inte jag veta till 100 procent, men jag har aldrig vetat om någon pejling innan den har varit genomförd.

Vad tycker du om att andra partier har försökt påverka resultatet?

– Det är synd att de vill göra på det sättet, då fyller pejlingen inte sitt syfte. Jag tycker också att medierna borde vara självkritiska till att man basunerar ut ett budskap som är så lätt att påverka.

Även Ålands framtids ledare **Anders Eriksson** säger att hans parti inte har försökt påverka något pejlingsresultat.

– Det tror jag inte att någon kan anklaga oss för att göra om man ser på resultatet av pejlingen.

Centerns ordförande **Roger Nordlund** förnekar också bestämt i en insändare i dag att hans parti ska ha försökt manipulera resultatet av pejlingen.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

Nyans pejling. Nya Åland har valpejlat i många år. Nu har vissa partier kommit på att de kan försöka påverka resultatet. Här är det Malin Mörn, Emelie Mattsson och Martin Staf som kryssar inför riksdagsvalet. Foto: KENNETH BAMBERG

Alförrädaren i kommissionen

Lundberg vill slippa domstolsbehandling

I dag skall **Britt Lundberg** (c) övertyga EU-kommissionen om att Nyhamn inte är ett fall för EG-domstolen.

– Antingen skall man plocka bort ärendet helt och hållet eller så skall man öppna en ny process, sade EU-minister **Britt Lundberg** per telefon från Bryssel i går.

Bakgrunden är att kommissionen hade synpunkter på Finlands Naturaområden. När Finland svarade på detta återkom kommissionen och hade då tagit med också Nyhamnsområdet, som tidigare inte hade nämnts. Nu ansåg man att det området är viktigt för alförrädarens övervintring.

– Åland kom in i efterskott och det har vi protesterat emot. Det är den saken jag skall klargöra för dem. Men vi tycker att man överhuvudtaget inte skall ha med Nyhamn i resonemanget.

EU-minister Britt Lundberg

Med sig på mötet har Lundberg europarrättschefen **Sören Silverström**, naturvårdsintendenten **Jörgen Eriksson** och specialrådgivaren **Andreas Backfolk** samt en företrädare för utrikesministeriet.

De träffar på förmiddagen tjänstemän vid kommissionen som arbetar med domstolsärenden och fågelskydd. (ht)

Ointaglig? Så verkar EU-kommissionens byggnad där den reser högt över kringliggande bebyggelse i Bryssel. På bilden en del av en av "vingarna" på Berlyamont. Det är där beslutet fattas om den åländska alförrädaren blir ett fall för EG-domstolen.

Foto: HARRIET TUOMINEN

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

MARINA

Dop

Leia Signe Lovisa Wiklund döptes söndagen den 7 oktober i Margaretagården i Mariehamn. Hon är dotter till Bodil Ingeborg Lundström och Niklas Karl Börje Wiklund i Mariehamn.

Julius Johannes Johnsson döptes lördagen den 6 oktober i Margaretagården i Mariehamn. Han är son till Erika Maria Brändström och Tommy Göran Johnsson från Mariehamn.

Vincent Thomas Erik Eriksson döptes lördagen den 6 oktober i S:t Görans kyrka. Han är son till Helena Margareta Wacksten-Eriksson och Thomas Erik Eriksson i Mariehamn.

Vi firar 1-15 år

Linyiyi (på kinesiska) / **Marcus** (det svenska namnet) **Wu** i Mariehamn fyller 1 år i dag, tisdagen den 9 oktober. Han gratuleras av mamma: Lin Fang och pappa Wu Zhichang.

Axel Mäki i Jomala Södersunda fyllde 1 år i lördags, den 6 oktober. Han grattas i efterhand av farmor, farfar och farbror.

Döda

GUNHILD LAINE

Den 1 oktober avled **Gunhild Maria Laine** från Föglö Degerby. Hon var född den 5 februari 1912 i samma by.

Gunhild Laine växte upp och gick i skolan i Degerby, men arbetade sedan i unga år som tjänarinna i Helsingfors. Hon återkom till Degerby på

1960-talet och tog städuppdrag i andras hem. Hon var omtyckt som kalaskokerska i trakten. Hon skötte också under många år om sin gamla mor.

Gunhild Laine var en anspråkslös och tillbakadragen person. På fritiden tyckte hon om att sitta med ett handarbete, helst virkning. Fram till det allra sista året klarade hon sig på egen hand i sitt eget hem. Det sista året vårdades hon på Gullåsen i Mariehamn.

Sörjande är brorsbarnen **Kaj** och **Harriet** med familjer.

SIGNE NORDBERG

Den 7 oktober avled **Signe Cecilia Nordberg**, född **Karlsson**, i Mariehamn. Hon var född den 22 augusti 1922 i Hammarland Sälis och maka till **Gunnar Nordberg**.

Signe Nordberg växte upp i en syskonskara bestående av fem syskon. I och med hennes bortgång är samtliga borta i dag.

I unga år intresserade hon sig för frisöryrket. Hon praktiserade vid en raksalong i Mariehamn och hade senare olika anställningar som hårfrisörska. I ungdomen cyklade hon ofta mellan föräldrahemmet i Sälis och praktikplatsen i stan.

Efter giftermålet 1945 följde hon med maken, som var anställd som sjökapten i ett rikssvensk rederi, ut på flera resor långt bort världen. Bland annat Sydamerikas gästade makarna med en fruktbåt. När barnen föddes blev hon hemmafru, men fortsatte när möjlighet gavs att följa med mannen ut på sjön.

Signe Nordberg var en sjömanshustru av den gamla sorten, ingen syssla i hemmet var henne främmande. Hon skötte om allt från barn och blommor till bilar och eldningspannor. Hon stortrivdes i trädgården, både vid villan vid Sundblomsgränd i Mariehamn som hon för övrigt var byggherre för så gott som på egen hand, samt i blomlanden på stugan på holmen Alören på Vårdö Ledsöra. Hon kunde också snickra och sydde gärna kläder till familjemedlemmarna.

På senare år trivdes hon extra bra med att hjälpa till med passningen av de fem barnbarnen. Hon var en ödmjuk och anspråkslös person. Sedan några år tillbaka led hon av sjukdom, men hon kunde ännu för bara ett par år sedan ägna sig åt en kär sysselsättning vid stugan, nämligen bada bastu och gå och simma efteråt.

Sörjande är maken **Gunnar** samt döttrarna **Birgitta** och **Eva**, med familjer.

Nicos och Kims lillebror föddes på Jorvs sjukhus i Esbo den 14 september klockan 04.49. Han vägde 3.990 gram och var 53 cm lång. Föräldrar är Marianne och Peter Åkerlund och familjen bor i Esbo. Pappa är hemma från Brändö Lappo. Foto: PRIVAT

OBS! Det händer

TISDAG 9.10

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben** kl 22.00. Bar dj.

DEBATT

■ ■ **Stadsbiblioteket** kl 18.30-20.00. Integrationsdebatt.

□ Varför finns ingen integrationslag på Åland?

□ Skall vi ha hemspråksundervisning?

□ Är språkundervisningen för inflyttade tillräcklig?

□ Finns det diskriminering av invandrare?

□ Hur röstar man?

□ Vem får rösta?

□ De politiska partierna medverkar?

FRIMÄRKSUTGIVNING

■ ■ **Posten** kl 9-17.00. Årets åländska julfrimärke visar en bild av Haddon Sundbloms tomt, dock utan Coca-Cola-flaska.

■ ■ **Sittkoffs galleria** kl 11.00. Vid utgivningen av frimärket "JULEN, Haddon Sundblom" berättar Roger Jansson om sin nära släkting, emigranttätlingen Haddon Sundblom och hans framgångsrika reklamtecknarkarriär. Anförandet är ett led i firandet av "European Migration Heritage Routes" för att uppmärksamma migrationen i Europa.

■ ■ **Sittkoffs galleria** kl 11.00. Vid utgivningen av frimärket "JULEN, Haddon Sundblom" berättar Roger Jansson om sin nära släkting, emigranttätlingen Haddon Sundblom och hans framgångsrika reklamtecknarkarriär. Anförandet är ett led i firandet av "European Migration Heritage Routes" för att uppmärksamma migrationen i Europa.

Vuxna på stan

Föreningen lever och mår bra, samt har en viktig uppgift att fylla i det drogförebyggande arbetet. Föreningen bildades 1991. Målsättningen är att förbättra samt fördjupa kontakten mellan ungdomar och vuxna. Medlemmarna skall genom sin närvaro ute på stan och i olika ungdomsmiljöer ge trygghet fungera som vuxna förebilder, samt dämpa skadegörelse och fylleri.

Vandringarna på stan sker idag sporadiskt. De ungdomar föreningen vänder sig till är inte ute på stan kvällar och nätter. Vad orsaken är kan man

FÖRELÄSNING

■ ■ **iTiden** kl 19.00. "Samboskap och söndring, Sverige och Finland i morgondagens Europa", journalisten Bengt Lindroth.

LUNCHGUIDNING

■ ■ **Ålands museum** kl 12.00. Fotokonstnär Britt Marie Trensmaur guidar i utställningen "Han i hennes ögon".

ONSDAG 10.10

DEBATT

■ ■ **Lagtingets auditorium** kl 18.30. Debatt i handikappfrågor. Representanter från alla partier är inbjudna. Debattledare: Peter Lindbäck.

BIBLIOTEKSCAFÉ

■ ■ **Kökar bibliotek** kl 14-19.00. Vi uppmärksammar favoritboksdagen samt Aleksis Kivi-dagen och den finska litteraturens dag som infaller samma dag.

FÖRELÄSNING

■ ■ **Högskolan, Norra Nerpunig**, 17, kl 14-16.00. "Diskriminering av funktionshindrade". Föreläsare: Dipl.ek. Pekka Tuominen (Förtroenderådet).

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben** kl 22.00. Dj Tony.

bara gissa sig till. Bärbara telefoner, studieboistäder osv. De som rör sig på stan är krogfolk. Tillgången på sprit och festernas antal är detsamma som tidigare år. Därtill kommer narkotikamissbrukarna. Föreningen driver med framgång café MUG för ungdomar mellan 15-16 år.

MUG är öppet tisdagar-torsdagar kl 16-22 samt fredagar-lördagar kl 18-24.

2006 var besökarna på café MUG 2.010 ungdomar. Besökarna kan spela dart, biljard, playstation, lyssna till musik, dricka kaffe och läsk i en rök- och drogfri miljö.

Föreningen har i dagarna skickat ut 800 brev till gamla och förhoppningsvis nya medlemmar. Vi behöver er! Ungdomarna behöver er!

Kontaktpersonen är ordförande Stig Lindholm tel 0457 548 3836.

Kom ihåg

■ ■ **ABF:** Bokcirkeln i Godby bibliotek startar torsdag 11.10 kl 18.30. Nya och gamla deltagare välkomna.

■ ■ Folkhälsan och Röda Korset i Saltvik: Gemensamt höstmöte söndage 14.10 kl 19.00 hos Ritva Björklund, Lillgårds Källarkrog. Stadseenliga förhandlingar, Servering med underhållning. Välkomna! Styrelserna.

■ ■ Fotoklubben Obscura: Medlemsmöte på tisdag 9.10 kl 19.00 på Köpmansgatan 9. Nya och gamla medlemmar välkomna. Programmet består av en bildvisning av Kalle Åström och bildkritik, ta med 1-3 st bilder/medlem Ungdomar ska lämna in sina projektbilder.

■ ■ Förbundet Finlands Svenska Synskadade: Anhöriga till synskadade träffas. Detta är ett tillfälle för dig där det i familjen finns en synskadad person. Du har nu chansen att få träffa andra i motsvarande situation genom att utbyta tankar och erfarenheter. Vi träffas lördag 27.10 kl 9.30-16 på Verksamhetscentret Ankaret, Johannebovägen 7 i Mariehamn. Mer information får du av rehabiliteringshandledare Carina Willberg. Anmälningar senast 12.10 till tfn 040-511 3346.

■ ■ Förbundet Ålands Sjödagars: Höstmöte torsdag 11.10 kl 18.30 i servicehuset/kafé Bönan, Sjökvarteret. Stadseenliga ärenden och program 2008.

■ ■ LC Åland Freja: Årsmöte/månadsmöte torsdag 11.10 kl 18.00 på Ålands hotell- och restaurangskola. Meddela förhinder till Lion Terttu tel 16 251 eller 040 717 8421.

■ ■ Lumparlands marthaförening: Möte tisdag 9.10 kl 19.00 hos Runa i Båtvik.

■ ■ Mariehamns pensionärsförening: Nu är sommaruppehållet slut och tidningen Nyset ska delas ut tisdag 9.10. Tidningen finns på Röda Korsgården kl 11.00. Hopplas alla utdelare kan ställa upp. Alla mycket välkomna.

■ ■ Mariehamns Pensionärsförening: Motionsjippo måndag 15.10 kl 10.00. Vi startar vid Folkhälsans allaktivitetshus, Skeppargatan 11. Vi promenerar med eller utan stavar norrut tillsammans med folkhälsans motionärer och har Clary Åkerfelt som dragare. Välkomna med och må bra!

■ ■ Mellersta Finströms marthaförening: Städtalka fredag 12.10 kl 12.00 i Marthastugan. Månadsmöte tisdag 16.10 kl 19.00 i serveringssalen, där introducerar Inka Weckman oss i "Pilates".

■ ■ Parkingsgruppen: Kurs med talterapeut Marianne Salo. Anhöriga är också välkomna. Onsdag 10.10 kl 13-13.45 i HandiCampens bibliotek, Skarpansvägen 30. Se www.handicampen.ax/grupper för mera information. Varmt välkomna!

■ ■ Power Club: Höstlovskul med Power Club: filmvisning torsdag 18.10 och Disco Bowling fredag 19.10 Först till kvarn! Anmäl senast 14.10 via mejl!

■ ■ Power Club: Måndagsklubben för medlemmar drar igång på Tvärsan kl 17.30 - 20.30 (drop

in) Max 30 ungdomar/kväll. 29.10 Halloweenpyssel + film. 26.11 Spelkväll. 10.12 Lussebak + mys. 17.12 Julgodis + film.

■ ■ Power Club: Pool Disco på Mariebad lördag 10.11 kl 18-20.45. Cafét öppet för försäljning av korv, hamburgare, läsk, godis etc. Anmälan via mejl senast 5.11.

■ ■ PSA-gruppen: Träff torsdag 11.10 kl. 19 i Handicampen.

■ ■ Röda Korsgården: Pensionärsbingo onsdag 10.10 kl 14.00.

■ ■ Röda Korsgården: Mattas-klippningstalka onsdag 10.10 kl 9-15.00.

■ ■ Steinerpedagogikens vänner: Lasyrmålningskurs 16-18.10 med Bengt Ahlin. Närmare upplysningar lämnas av Marie Johansson, tel. 0457 530 0733.

■ ■ Vårt Hjärta/Hjärtebarnen: Välkomna på träff tisdag 9.10 kl 18.00 i Handicampen, hallen, Skarpansvägen 30, då vi diskuterar kommande verksamhetsplan och andra aktuella frågor som deltagarna tar upp.

■ ■ Vårt Hjärta/Strokegruppen: Välkomna på träff måndag 15.10 kl 18.30 i Handicampen, hallen, Skarpansvägen 30, då vi diskuterar kommande verksamhetsplan och andra aktuella frågor som deltagarna tar upp.

■ ■ Ålandsfuchsian: Tulpankväll onsdag 17.10 kl 18.30 i Folkhälsans allaktivitetshus. Inga-Britt Wiktorsson berättar om sin uppmärksammade utställning "Inte bara en tulpan". Trädgårdstekniker Sven-Olof Sundberg ger tips om hur du lyckas med dina tulpaner. Fri entré för alla även för icke medlemmar. Kaffeservering.

■ ■ Ålands Emigrantinstitut: I samarbete med Posten Åland, som på tisdag 9.10 ger ut frimärket "JULEN, Haddon Sundblom" har Ålands Emigrantinstitut inbjudit Roger Jansson, känd åländsk politikerprofil, att berätta om sin nära släkting Haddon Sundblom och hans framgångsrika karriär inom reklamtecknarbranschen. Välkomna till Sittkoffs Galleria kl. 11.00, där förstadagsstämpling och signering föregår under dagen. För Emigrantinstitutets del är det frågan om vårt bidrag till firandet av "European Migration Heritage Routes", som syftar till att uppmärksamma den europeiska migrationen både i nutid och historisk tid och som pågår hela veckan runt i Europa.

■ ■ Ålands Hörselskadade: Valdebatt om handikappolitiska frågor onsdag 10.10 kl 18.30 i lagtingets auditorium. Passa på! Kom och ställ dina frågor och lyssna på svaren!

■ ■ Ålands Invalider: Kom ihåg att anmäla Er till teatern Stormskärs Maja på stadshuset senast 19.10 till HandiCampen tel. 527 360. Välkomna!

■ ■ Önningeby hembygdsförening: Kom ihåg årsmöte tisdag 9.10 kl 19.00 i Önningebymuseet. Stadseenliga förhandlingar.

■ ■ Östra Saltviks marthaförening: Food Carving i Wirrans Thai House måndag 15.10 kl 18.30. Anmälan till Ewa senast torsdag 11.10.

All eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen

M. Sundblom

Forskare om dagens ohälsa:

Bygg ett samhälle som människan tål

Utvecklingen är dramatisk. 20 procent av de arbetsföra i Sverige är långtidssjukskrivna eller förtidspensionerade, många på grund av stressrelaterade sjukdomar.

Utmaningen inför framtiden är att påverka vår livsstil, om den ändras kan många sjukdomsfall undvikas.

Föreningen för vård i livet med **Raili Hake** i spetsen ordnade en hospicedag i Mariehamn i lördags och inbjuden föreläsare var professor **Peter Währborg** som bjöd på en uppskattad föreläsning under rubriken ”Stress och den nya ohälsan”.

Währborg har en minst sagt gedigen bakgrund. Han är sociolog, psykolog och dessutom läkare som forskat om hjärnan och arbetat med hjärtat. I dag är han professor i beteendemedicin vid Svenska lantbruksuniversitetet i Alnarp.

Vad händer i hjärnan och vilka konsekvenser får våra upplevelser av naturen är frågeställningar han ägnar sig åt.

Han har dessutom gett ut 22 böcker, en av dem med samma titel som rubriken för hans föredrag i Mariehamn.

Hisnande fort

De psykosociala påfrestningar som dagens människa utsätts för är ”den nya soten” och utvecklingen är dramatisk, enligt Währborg.

– Vi närmare oss en situation i Sverige där en tredjedel av de arbetsföra står utanför arbetsmarknaden på grund av sjukdom, psykisk ohälsa och missbruk, säger han.

Utvecklingen har gått ”hisnande fort” och de som blir långtidssjukskrivna eller förtidspensionerade är i långt högre grad än tidigare kvinnor i åldern 30-45 år.

Inte pjåskiga

Det antyds ibland att många sjukskrivs på grund av ”pjåskighet”, men Währborg ger inte mycket för de antydningarna.

– Jag tror helt enkelt inte på att svenska kvinnor började bedriva kollektivt bedrägeri mot sjukförsäkringskassan 1997. De sjukskrivna är inga

Har förändrats. På 1970-talet var värk den vanligaste orsaken till långtidssjukskrivningar. I dag sjukskrivs allt fler för utbrändhet, utmattning och depression, säger professor Peter Währborg som föreläste i Mariehamn i lördags. Foto: ERKKI SANTAMALA

fuskare eller överutnyttjare av systemet. De är i regel mycket duktiga, kompetenta och välutbildade kvinnor och den nya ohälsan måste tas på mycket större allvar.

Att kvinnor drabbas i högre grad än män av den nya ohälsan kan beror på att de är mer empatiska och empati har sitt pris. Det är jobbigt att engagera sig i andra, att bry sig och empati innebär i längden stress.

Samma hjärna

Den biologiska utvecklingen går oändligt mycket långsammare än den samhälleliga. En tonåring i dag tar in lika mycket information under en enda dag som stenåldersmänniskan gjorde under ett helt liv - men hjärnan har knappt förändrats alls.

– Hur mycket kan vi utsätta vår luft och vårt vatten för? Det diskuterar vi i dag, men

vi borde också fundera på hur mycket vi kan utsätta människan för innan hon går sönder. Skall vi bygga ett samhälle som människan inte tål, frågar Peter Währborg.

I dag finns det enligt honom ingen korrelation mellan den ekonomiska tillväxten, som tillmätts stort värde, och människans upplevelse av lycka och tillfredsställelse.

– Är det någon vits att uppnå världens högsta medellivslängd om den enskilda människan inte mår bra medan hon lever?

Ta fram underlag

Währborg säger att hans roll som forskare är att ta fram kunskapsunderlag om sådant som genererar ohälsa. Sedan är det upp till andra att bygga ett samhälle där människan mår bra.

De livstilsrelaterade sjukdomarna är kända - hit hör

diabetes typ 2, slaganfall, hjärt- och kärlsjukdomar och tjocktarmscancer - och de är mycket likartade i stora delar av i-länderna.

– Om vi kan påverka livsstilen kan vi undvika ett stort antal sjukdomsfall. Det sätt som våra barn lever i dag tar inte livet av dem nu utan om ett antal decennier. En hjärtinfarkt börjar inte klockan fyra på morgonen när patienten får kraftiga bröstsmärtor och tar sig till akuten. Grunderna lades flera decennier tidigare. Diabetes två kan i många fall undvikas om man i sjukdomens förstadium ordinerar en daglig promenad på 30 minuter, säger Währborg.

Hantera sin tid

Währborg talar bland mycket annat om en skola som borde anpassas efter dagens barn. Är det faktiskt viktigt att lära sig namnen på de största

sjöarna i sitt land - faktakunskap som man kan slå upp på Internet på 15 sekunder när man väl behöver den.

– I stället borde skolan lära barnen att hantera sin tid, att klara de påfrestningar som vi utsätts för i det moderna samhället. Den som inte kan hantera sin situation reagerar primitivt, med irritation, frustration och aggression.

Bättre fysik

För att kunna göra något åt de höga sjuktalen måste man först förstå innebörden av den nya sjukligheten och orsakerna till den.

– Större flexibilitet på arbetsmarknaden, möjligheter till omskolning, möjligheter till avkoppling och fysisk aktivitet kan förbättra situationen. Sämre fysik och för mycket mat gör att motståndskraften minskar. Arbetsdagens längd kan också diskuteras.

Är åtta timmar optimalt för den moderna människan som sitter framför en dator, ett jobb som ofta innebär kontinuerlig anspänning, frågar sig Peter Währborg

– Åtgärderna bör sättas in tidigt. I dag finns många tonåringar med typiska stresssymptom.

HELENA FORSGÅRD

Ditt barn
är ditt
ansvar

drogfri.ax

SFAMP

Många bjöd bra på skördeauktion

■ Den skördeauktion som Mariehamns församling anordnade på söndagen inbringade 325 euro.

– Vi är nöjda med resultatet. Det var jordens frukter, som grönsaker, salt, sylt och fågelkärvar och annat som gick un-

der klubban. Besökarna bjöd riktigt bra, meddelar diakon **Lisbet Klubb**.

Pengarna går till Finska missionssällskapet. Ett 40-tal person kom till auktionen som hölls i S:t Görans församlingshem efter högmässan. (ka-f)

Messa Nyan!
0457-323 4444

folkhälsan

Vem vill du se som
ÅLANDS LUCIA 2007?

Anmäl din kandidat **senast fredag 12 oktober kl. 12.00**.
Ring tfn 17 430, 12 431 eller skriv under adress:
Luciakommittén, Styrmansgatan 10, 22 100 Mariehamn
eller skicka e-post till fh.aland@folkhalsan.ax

Kandidaterna bör vara födda 1989 eller tidigare
och bör tycka om att framträda och sjunga.
Luciauttagningen är den 14 oktober.

DRAGSPELSFEST PÅ BREIDABLICK

Glade Glenn uppträder på Breidablick
lördag 13.10 kl. 19.30

Därefter dans till Ålands Accordion Club. Servering och lotteri
Entré 12€. Biljettkassan öppnar kl 18.30.

Arr.: Ålands Accordion Club

ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Religionsfrihet kan inte gälla i ett läge där religiösa yttranden kränker en annan persons människovärde.

TOM GULLBERG, historiker, i Vbl

Lär oss knyta vänskapsband

Nina Backlund samlade gammal bandteknik i ny bok

”En liten bok om konsten att göra något vackert av nästan ingenting.” Under rubriken till Nina Backlunds bok om konsten att knyta så kallade vänskapsband säger mycket om vad den handlar om.

Nina Backlund i Mariehamn sysslar med grafisk formgivning och reklam, något som också kommer till synes i den vackra och mycket informativa boken ”Ett band för vänskapen”. I själva verket är det något av ett pionjärarbete på svenska. Upprinnelsen är att hon fann mycket få svenska beskrivningar av bandtekniken då hon för ett antal år sedan ville pyssla med sin dotter Amanda som då var i sju-åttaårsåldern.

Litet skrivet

– Jag hade sysslat med att knyta vänskapsband själv som barn och försökte nu komma på hur det gick till. Det fanns dock väldigt litet skrivet om tekniken på svenska. Det är väl en pysselgrej som gått i arv mellan generationerna. Kanske har så litet satts på pränt också för att det varit en sysselsättning mest för flickor.

På internet hittade hon dock här och där lite beskrivningar av tekniken, som påminner en hel del om makramé.

– Särskilt i USA, men också i Storbritannien tycks det vara en populär sysselsättning.

I bokens inledning skriver Nina Backlund att hon märkte att hon själv hade lika roligt som dottern när de satt vid köksbordet och knäpade tillsammans.

– Det var när jag räknade igenom hur många band vi knutit och hur många olika

varianter det finns som idén till den här lilla boken började gro, skriver hon också.

Utgående från det hon fann och sina personliga erfarenheter har hon nu gjort egna svenskspråkiga beskrivningar. Hon berättar om material och teknik, vilken typ av garn och vilka olika knopar som används. Sedan ger hon utförliga men lättfattliga beskrivningar till 23 olika mönster. De har namn som ”Spiralen”, ”Semaforen”, ”Regnbågen”, ”Flätan”, ”Girlanden”. I beskrivningarna handlar det om att knyta armband, men tekniken kan givetvis användas också för andra typer av band.

Meditativt

Hon jämför knytandet av vänskapsbanden med det meditativa tillstånd som man kan uppnå när man stickar och dessutom har bandknytandet den fördelen att banden och materialet tar mycket liten plats. Man kan sitta och knyta nästan var som helst.

– Det är ju också ett billigt nöje eftersom man kan använda nästan vilka garnrester som helst, konstaterar Nina Backlund.

Vem riktar du dig främst till? Vem har användning för din bok?

– Ja, var och en som vill pilla med någonting som hobby, men den kan nog också komma till nytta i skolor, fritidsgårdar, varför inte inom terapin i åldringsvården.

Boken ges ut av förlaget Labyrinth Books som verkar i Nykarleby i Österbotten.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Bandbok. Nina Backlund har skrivit en bok om konsten att knyta vänskapsband.

Balter på Föglö bjuds till en foto-

utställning nästa sommar. Det är konstnären **Kjell Ekström** som bjuder in de nya ålänningarna på Föglö för att göra en fotoutställning på galleri Berghäll i Hummersö. Utställningen kallar Ekström ”Min bästa bild hemifrån”.

– Att flytta till ett nytt land innebär säkert svårigheter och omställningar. Jag förmodar att längtan hem ibland infin- ner sig. Kanske du har ett fotografi hemifrån som betyder mycket för dig. Det kanske är en bild av en nära släkting, en bild av ditt barndomshem, en bild av ett favoritdjur som finns eller fanns där- hemma. Eller kanske det är en landskapsbild, eller en bild av dig själv från barndomen, skriver Kjell Ekström i sin inbjudan.

Både svart-vita och färgbilder tas emot och det kan vara såväl pappers- som digitala bilder. Originalbilderna fås tillbaka.

Ekström vill gärna ha en liten förklaring till varje bild – den får skrivas på hemspråket om det är lättare än svenska.

Fotoutställningen visas från juli till 15 augusti nästa sommar. □

Höstkonsert i Finström

blir det på söndag, den 14 oktober, kl. 19. På Breidablick kan man då få lyssna till sopranen **Jenny Carlstedt** med **Marcus Boman** vid pianot. På programmet står bland annat stycken av **Wolfgang Amadeus Mozart**, **Gustav Mahler** och **Jean Sibelius**, meddelar kultur- och bibliotekschef **Fredrika Sundberg**. □

Stormskärs Maja är temat

vid en träff i biblioteket på Kumlinge på torsdag kväll, den 11 oktober, kl. 19. Den nordiska biblioteksveckans tema i höst är ”Kvinna i Norden”. Stormskärs Maja tas också upp med tanken på den förestående musikteaterpremiären i Mariehamn. □

”Samboskap och söndring

– Sverige och Finland i morgondagens Europa” är rubriken för den föreläsning som **Bengt Lindroth** håller på tisdag den 9 oktober i Kvartret I Tiden. Föredraget ingår i Nordens instituts föreläsningsserie Röster i Norden.

Bengt Lindroth har arbetat i olika omgångar som journalist på Sveriges Radio och Expressen. Han är mångårig Finlands- och Nordenkorrespondent och kolumnist i Hufvudstadsbladet och Sydsvenska Dagbladet. □

Grieg med två pianister

Musik av Edvard Grieg står på programmet vid den pianokonsert som pianisterna Michael Rydholm och Anders Gabriel Sundström håller i Ålands musikinstituts konsertsal på söndag, den 14 oktober, kl. 15.30. Rydholm och Sundström skall den 18 oktober även ge en välgörenhetskonsert i Wien.

– Michael Rydholm är professor i piano vid Musikakademien i Wien, och är bland annat utbildad vid Edsbergs musikinstitut utanför Stockholm och vid Musikakademien i Wien. Han är verksam som pianist och tonsättare, och har framträtt i en rad europeiska länder, berättar Anders Gabriel Sundström, själv verksam som lärare vid Ålands musikinstitut och utbildad vid Internationella konservatoriet i Paris och Stockholms universitet.

Sundström berättar att konserten i Wien, som ges på svenska ambassaden, är en välgörenhetskonsert som arrangeras av svenska ambassaden och svenska församlingen i Wien.

– Vi ger samma program -

med anledning av att det i år är 100 år sedan Edvard Grieg dog - i konserten i Ålands musikinstitut på söndag, förklarar han.

– Michael Rydholm ska också på fredagen träffa sex av mina bästa pianoelever. De skall spela upp för honom och få en liten lektion och samtal kring sitt pianospel, ett möte som både eleverna och Michael ser fram emot, tillägger Sundström.

I konsertprogrammet ingår:

Peer Gyntsvit nr. 1 op. 46, piano fyra händer, sex pianostycken efter egna sånger op. 41, piano solo, sonat e-moll op. 7, piano solo, samt fyra norska danser op. 35, piano fyra händer.

Kända stycken

Det handlar alltså om känd musik av Grieg. I den inledande Peer Gyntsviten ingår ”Morgonstämning”, ”Åses död”, ”Anitras dans och ”I Bergakungens sal”.

– Edvard Grieg tillhör den fina skaran av europeiska konstnärer vars verk präglas av livsbejakelse - hans musik tror livet om gott, säger Anders Gabriel Sundström i sin presentation av konsertprogrammet. (jk)

Anders Gabriel Sundström. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Michael Rydholm. Foto: PRIVAT

Kappsäcksteatern ger:

Undan för undan

ett skådespel av Joel Pettersson. Regi: Synnöve Westerberg

Sopp-teater

Premiär

torsdag 11 oktober kl 19.00 på Pellas i Lemland

Övriga föreställningar: oktober 12, 13, 15, 16, 22 kl 19.00, 14 och 21 kl 15.00

Biljetter: 15 euro/vuxen, 8 euro/barn inklusive servering
Biljetter: Lisco tfn 17 721 eller 0457 053 9773

Samhällsengagerad Joelpjäs

Kappsäckteatern bjuder på urpremiär på Pellas

Det är inget mindre än en urpremiär som Kappsäckteatern kan bjuda på vid Pellas på torsdag kväll. Joel Petterssons "Undan för undan" är en pjäs som blottar samhällets avigsidor på det Åland där författaren växte upp.

När teatergänget i går kväll spelade upp ett par scener ur pjäsen fick vi kliva rätt in i handlingens centrum. I köket i en bondstuga finner vi en sniken familj kring bordet. Man provsmakar smöret och man gottas åt att man har det ganska bra ställt. Far och mor (Jan-Erik Berglund och Elisabeth Överström) är centralfigurerna och särskilt mor i huset blottar en verkligt elak snikenhet.

Ingen kaffeslurk

Elakheterna har bara ett mål. Den gamle sytningsgubben som ligger i sin kalla kammare. Åt honom finns inte mer än en knivsudd smör till julen, den överblivna soppan ges hellre åt svinen än åt honom och någon kaffeslurk kan han inte få hur mycket han än bönar och ber. Och husets två döttrarna Sara och Ida (Mikaela Johansson och Matilda Pettersson) tar efter sin mor. Far har kanske ett lite godare hjärta, men gör som mor bestämmer.

Joel Pettersson såg med kritisk blick på sin tids samhälle. Men han såg också det komiska i eländet och humorn i den här pjäsen får han fram genom att låta de elakheter som man ut-sätter sytningsgubben för bli så infernaliska att de får komiska drag.

Kjell Manselin gör sytningsgubben. På frågan om pjäsen

Elakheter. Torparkvinnan Manda (Gun Holmström) vill sjunga en psalm för sytningsgubben, men bondmoran (Elisabeth Överström) vill inte veta av något sådant. Övriga kring bordet är Matilda Pettersson, Jan-Erik Berglund och Mikaela Johansson.)

väcker några tankar svarar han:

– Visst gör den det. Nog funderar man ju över att det kunde vara så här. Jag får ju utstå allt utom fysiskt våld.

Den enda som känner misskond med sytningsgubben är torparkäringen Manda (Gun Holmström) men också hon hålls kort av bondefamiljen liksom också torpardottern Greta (Erika Gustavsson) som kommer med ett bud från handelsman.

Erika är en av de tre ungdomarna i uppsättningen. Hon liksom Mikaela Johansson och Matilda Pettersson är adepter från barnteaterskolan, men Mikaela och Matilda har varit med också i "Cathleen Houlihans dotter" och i "Blinda fruen och pigan hennes". Alla tre tycker att det är lärorikt att få spela med i en pjäs med också vuxna aktörer.

Repetitionerna satte man i gång med i början av septem-

ber, men Desirée Wilén har jobbat med pjäsen sedan i juli. Hon berättar att hon renskrivit den från originalet i form av de fotostatkopior av Joelmanuskript som numera avlidne Broge Wilén hade samlat.

Premiär alltså på torsdag kväll och efter det ges ytterligare nio föreställningar. I pausen serveras värmande soppa.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

På sytning. Kjell Manselin spelar den illa behandlade och orkeslöse sytningsgubben.

Kyrkosång i Finström

Finströms kyrka var fullsatt när årets kyrkosångsfest hölls på söndagskvällen. Sångare från Sund-Vårdö kyrkokör, Mikaelskören, St Olofs kyrkokör, Moderatokören, St. Mårtenskören och Oratorie-kören medverkade.

Den stora gemensamma kören inledde kvällen med den engelska hymnen "Sjung med glädje till Guds ära" som också var temat för sångfesten, berättar Kaj-Gustav sandholm som är ordförande för Ålands kyrkosångkrets.

Efter ytterligare några gemensamma körsånger fick alla instämma i psalmen "Herre jag vill bida" varefter följde ett arrangemang av en engelsk psalm för orgel och piano, en instrumentkombination som inte är så vanlig.

Ett fräscht inslag stod barnen från Sund-Vårdö för. Kören inledde med en kanon med rörelser som publiken uppskattade med spontana applåder.

Psalmsången ljud maktig när alla sjöng "Så i kärlek, tröttna icke" varefter Juanita Fagerholm-Urch läste ur Psaltaren och Michael Urch höll aftonbön.

Mikaelskören från Finström hade ett separat körframträdande med sångerna "Högt ovan himmelens stjärnor" och "När alla ord har tystnat". Kvällens solist Emilia Josefsson, som studerar sång vid musikinstitutet, framförde tre sånger mycket förtjänstfullt. Sedan var det barnkören från Finström-Geta som gladda sångfestbesökarna med sin sång.

Till slut sjöng den gemensamma kören en avdelning med tre körsånger varefter temasången "Sjung med glädje till Guds ära" avslutade den glada kyrkosångsfesten, berättar Sandholm. (jk)

När verkligheten hinner ifatt idyllen

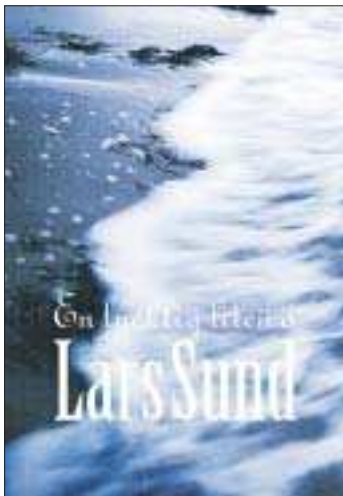
Litteratur

Ny bok

Lars Sund: "En lycklig liten ö", roman, Söderströms 2007, 282 s.

Efter genombrottet med romanen "Colorado Avenue" och uppföljarna "Lanthandlerskans son" och Eriks bok" i sviten med motiv från Österbotten och utvandrarernas Amerika har nog både en och annan undrat över vad Lars Sund skall komma med härnäst. Nu vet vi. Romanen "En lycklig liten ö" utkom i början av september.

Nu handlar det varken om Österbotten eller Amerikamigranter. Kommunen Fagerö, som står i händelsernas centrum, placerar författaren någonstans i den sydvästra skärgården. Riktigt var den

ligger får vi inte veta. Spontan tänker man på Åboland, men det finns drag både i geografien och dialekten som gör att man också kan tänka på Åland. Men egentligen spelar det ingen roll. Det är en allegorisk – symbolisk – berättel-

se och Fagerö behöver kanske inte ens vara en kommun, det kan vara ett landskap, det kan till och med vara ett helt land eller vårt Europa i relation till den stora omvärlden.

Det som däremot har betydelse är de människor som befolkar det idylliska Fagerö, deras syn på omvärlden och deras reaktioner på denna omvärld när den småningom börjar tränga på i en form som man inte är van vid och inte riktigt kan hantera.

Lyckat grepp

Lars Sund har valt ett lyckat grepp när det gäller att föra handlingen i romanen framåt. Redan på första sidan för han in "Skrivaren" som aktiv medagerande i handlingen, Skrivaren som framskapat berättelsen åt oss: "I begynnelsen låg datorskärmen öde och tom och skrivarens fingrar

vilade på tangentbordet."

Jag skall ändå erkänna att jag till en början förhöll mig något skeptisk till den skröna om skärgårdssamhället Fagerö och alla dess mer eller mindre udda existenser som målas upp i de inledande kapitlen. Det hotar att bli för mycket av ordrika personteckningar. Men efter ett tag ordnar det upp sig, berättelsens huvudspår klarnar och man förstår allt mer av författarens intentioner.

Hotad idyll

Det som stör idyllen och ställer allt på ända på Fagerö är de kroppar av okända människor, män, kvinnor och barn som flyter i land eller som i en allt stridare ström fiskas upp av Fageröbor. Att begrava de första ilandflutna på församlingens gravgård är inget problem, men när antalet närmar

sig hundra finns både en och annan som vill ifrågasätta och kritisera: borde man alls ha befunnit sig med de döda. Borde man inte ha skeppat i väg dem "söderut" igen? Borde inte de som blivit begravda åtminstone grävas upp igen och flyttas till någon plats utanför gravgården?

Idyll förresten, kanske är det som uppfattas som skärgårds- eller andra idyller för det mesta bara ett utanverk. Något som de människor som befolkar idyllen sällan lever upp till.

Något att tänka på

Vi får aldrig veta vad som har hänt och varifrån alla dessa döda som dyker upp vid Fagerö kommer. Det har väl ingen större betydelse heller. Det viktiga – och det som Lars Sund lyckas med – är att visa hur vi slår vakt om våra trygga

Romanaktuell. Lars Sund är aktuell med en ny roman efter framgångarna med Colorado Avenue-trilogin.

Foto: LENA MALM

nordiska samhällen och hur talet om solidaritet inte alltid håller när verkligheten tränger på.

Det han skriver ger oss något att tänka på, såväl i den åländska som i den nordiska tryggheten. Avkräver oss ett ställningstagande.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Centern
för Ålands
bästa

Vi satsar på självstyrelsen
och det svenska språket

Centern
för Ålands bästa

På väg hem. Ett Kumlingeordstäv säger: "De e bra att nån får, sa han som fick strömming, när de andra blev utan"

Nära hamnen i norr. Öster om Delet möter vi det grå urberget. – Man har inte rätt att få blind över dessa strandhällar och beteshagsberg. – Geologin är mycket angelägnare än dagstidningen du brett ut under stjärten på bergsflackan du sitter på. – Och ljungen är som tokig.

Havets orgel. Namnen på alla holmarna i denna skärgrupp är åter som stämmor i en havsorgel: Rödglasskär, Dödmansskär, Njuran, Tromskär, Söjskär, Tvidjoskär, Synderstö, Dragholm, Hättorna, Stegelör. Det är en otrolig melodi i sådana namn som gör en kartläsning till rena diktupplevelsen, så meningsfyllda, klangfulla, mättade med väsentligheter är de – så skön är svenskan i dem.

Kumlinge – en klångande havsorgel

Kumlinge – en vattenöken. Kumlinge – det är Ålands vackraste sockennamn.

Det klångar som en storklocka på havsbotten, och namnen Enklinge och Seglinge faller in som lillklockor.

Så inleder Valdemar sin drygt 16 sidor långa lovsång till denna skärgårdskommun.

Enklinge är barrskogsklätt, Seglinge är lövskogsklätt, konstaterar han. Det syns tydligt i hösttider, när Seglinge blir en enda kastad av gult-orange-rött, medan barrträden i norr behåller sitt gröna lugn.

Vi kör en sväng på fasta Kumlingelandet.

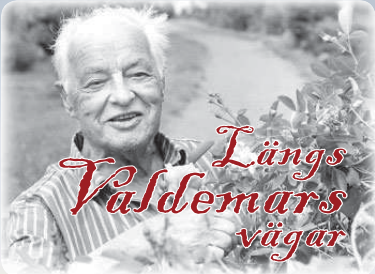
För vidare läsning rekommenderas varmt den romantiska legenden om Sten och Agnes på Seglinge, (med bör-

jan på sidan 230). Passar allra bäst för barn. Och andra barnsliga.

Fotnot: I denna serie följer vi boken "Längs åländska vägar till lands och sjöss" av landsprosten **Valdemar Nyman**. Bildtexterna är direkta citat ur boken.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Fakta/Invånarantal idag

- Kumlinge by 196.
- Prästgården 27.
- Enklinge 77.
- Seglinge 40.

Källa: Åsub.

Gårdsnamn och tankereda. Gårdsnamnen är ofta egendomliga, ursprungliga och associationsrika, otänkbara på Stor-Åland, där man helt fallit för de bekväma men intetsägande väderstrecksbemärkningarna. Här heter de Tuggverka, Sössäng, Kassas, Emes, Vising, Humling, Holmes, Skjutvik, Sälånäs, Alges, Filston. – Skärgårdsbefolkningen är ovanligt tankeredig och studiehågad. (Beroende på en rad lärda präster.)

RÖSTA.

VÅRA KANDIDATER TILL STADSFULLMÄKTIGE I MARIEHAMN.

www.socialdemokraterna.ax

502

KJELL SJÖBLOM

503

IGGE HOLMBERG

504

MINNA-LOTTA
BLOMQVIST

505

FJALAR KARLSSON

506

BIRGER DAHLIN

507

ROSEL HÖGSTRAND

508

CHRISTINA
JOHANSSON

509

BARBRO SUNDBACK

510

IVANA ZUKOVSKI

511

STEFAN MALMBERG

512

HARRY KARLSSON

513

ANDREW
HAGMARK-COOPER

514

CARIN SNELLMAN

515

SIV HALLBÄCK

516

CAMILLA GUNELL

517

DANIEL MACHARIA

518

TARJA MARKKULA

519

JULIA OLOFSSON

520

GUIDO HOLMBERG

521

KAJ LYBECK

522

PER-ÅKE ASPBÄCK

523

ANNE-HELENA
SJÖBLOM

524

WIVI-ANN ANDERSSON

525

MATS GRANESÄTER

526

EVA TÖRNROOS

527

EVA RINGWALL

528

KICKI HENRIKSSON

529

HILDEGARD
BONDESSON

530

CHRISTIAN BEIJAR

531

PETER ANDERSSON

532

MILLA TROFORS

533

INGMAR LUNDBERG

534

IRENÉ UHLIN

535

BITA KHANI

536

HEDVIG WIKSTRÖM

537

CAI-ERIC EKSTRÖM

538

STEFAN SNELLMAN

539

ANNIKA SJÖLUND

540

GRETEL WINÉ

541

HILLEVI AHLBECK

542

ULLA ANDERSSON

543

HENRIK LÖTHMAN

544

KARL-JOHAN
FOGELSTRÖM

545

INGA-BRITT WIRTA

CITROËN

Jakten går vidare i RALLY-VM!

Citroën tog
åter en
dubbelseger i
spanska
VM-rallyt.
Loeb vann
och Sordo
kom tvåa

www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18
Bilförsäljningen, tel 12 551:
vardagar 9-17, lörd 10-13
Reservdelsförs., tel 12 552:
vardagar 8-16

Tre nätter med

– Sista natten höll vargarna konsert under fullmånen och vi hörde hur björnarna slet i de döda djuren och grymtade lite åt varandra.

Det säger Emelie Christenbrunn, som tillsammans med sina klasskamrater tillbringat tre nätter i skogen nära ryska gränsen för att få fotografera vilda djur.

Ålands folkhögskolas linje för naturfotografering reste förra veckan till Kuhmo i Östra Finland för att tillbringa tre nätter i Lassi Rautiainens gömslen. Gömslena är små, enkla kojor i skogen. Runt gömslena läggs det regelbundet ut kadaver som ska locka till sig skogens rovdjur, som björn, var och järv till besökarnas glädje.

– Det var jätteroligt och spännande. När vi kom fram till skogen på kvällen var jag först livrädd. Det var kolsvart runt omkring oss och Lassi berättade att han just sett en björn äta från den döda gris som låg på hans bilflak, han var bara 50 meter från den, säger Emelie Christenbrunn.

Spökvargar på natten

Trots den regelbundna matningen är det inte säkert att det dyker upp björn eller varg. Det är dock på natten de kommer, om de kommer. Så folkiseleverna tog plats i gömslena vid 17-tiden på kvällen och stannade till klockan tio på morgonen. Genom små gluggar i väggarna försökte de sedan fotografera djuren.

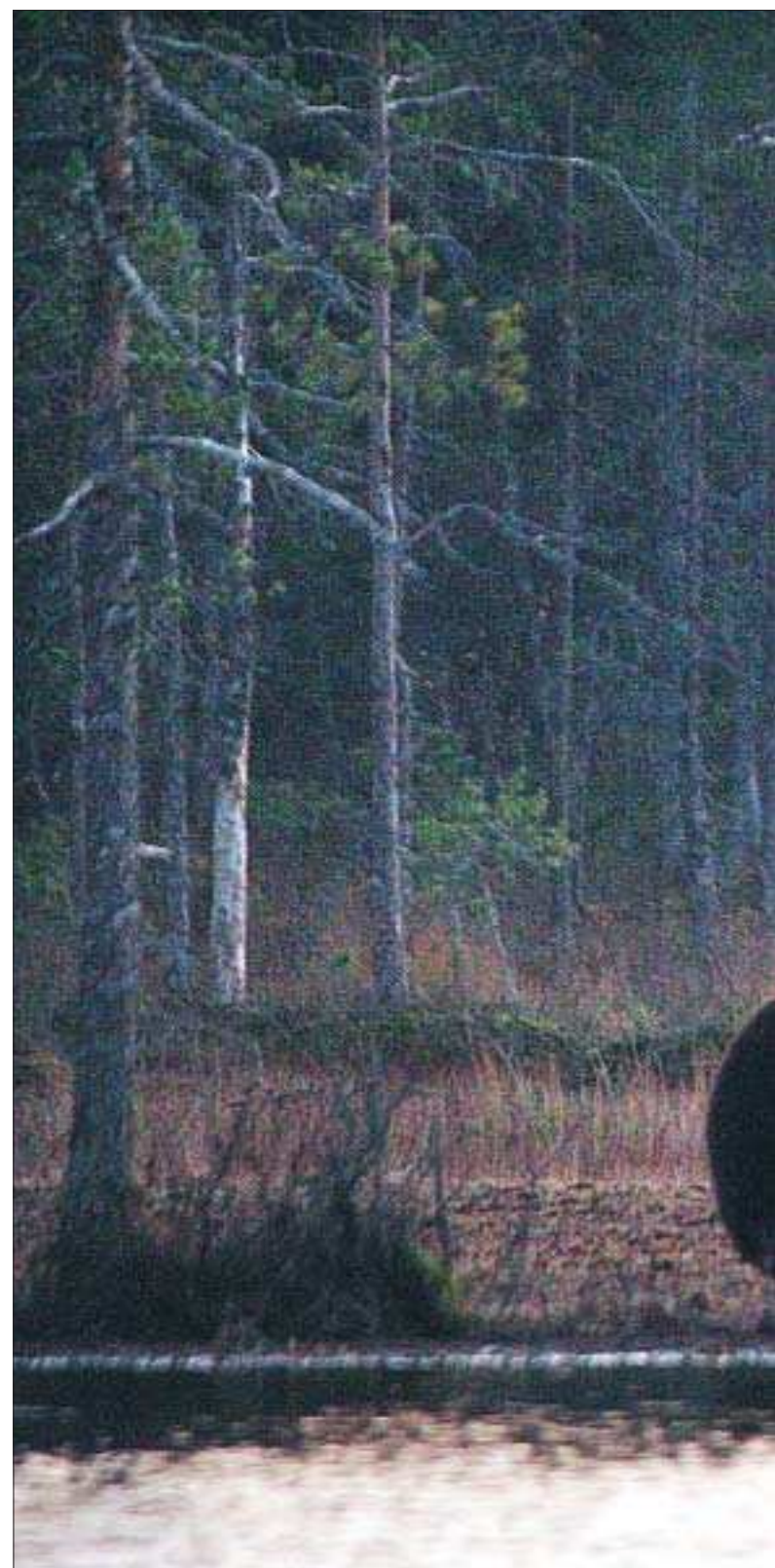
Gruppen hade tur och fick se både björnar, som mest en mamma med fyra ungar samtidigt, vargar och järv. Men det var inte lätt att fånga de flinka djuren på bild. Det blev mest "brusbjörnar" och "spökvargar" berättar de.

– Som mest i höst hade de sett tolv björnar samtidigt på platsen, säger Emelie Christenbrunn.

Tystnad gäller

Några särskilda regler för att göra vistelsen säker fanns det inte vid gömslena, och inte anser gänget att det behövdes heller, fast de ibland bara var 40 meter mellan dem. Djuren var räddare för människorna än tvärtom.

Det gällde att sitta så tyst och stilla det bara gick. Vargarna

Kalasande björnar. Regelbundet läggs kadaver ut i skogen i Kuhmo. Ålands folkhögskolan hade dock tur och fick se flera björnar under sina v...

var extra känsliga och svåra att fånga på bild då de ständigt rörde sig.

– Gömslena var primitiva så vi fick välja om vi skulle kissa i en hink eller gå ut. Vi gick ut och bara man gick tyst så brydde sig inte björnarna, säger Sanni Jama.

Resan till Kuhmo är bara en av många foto-resor som klassen kommer att göra som ett led i sin utbildning. Eleverna bekostar själva sina resor.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Gänget som reste. Totalt går åtta elever på folkhögskolans naturfoto linje, längst fram sitter Sanni Jama, Evelina Engberg och Emelie Christenbrunn. I bakre raden, från vänster, sitter Daniel Colin, Magnus Lindbom, Erik Wik, Simon Österlund, linjeledaren Magnus Svensson och Rasmus Olin. Nya Åland träffade klassen då de var på klätterkurs i Vikingahallen, så i bakgrunden dinglar Linnéa Andersson-Damberg.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Den trevliga butiken i Kroklund!

MATKROKEN

Saltvik, Kroklund
Tel. 48 177
Fax 48 041

Livsmedel Bankservice Postombud Bensin Blommor
Videofilmuthyrning Tips & Lotto

Veckans erbjudanden 9 - 13 oktober

GRIS YTTERFILÉ i bit	8 ⁵⁰ _{kg}
GRISSTEK benfri	6 ⁹⁵ _{kg}
SOPPKÖTT av boge & högre	6 ⁹⁵ _{kg}

Ugns länk 400 g, Atria	0 ⁹⁹ _{pkt}
Löfbergs Lila kaffe 500 g	1 ⁹⁹ _{pkt}
Karhu mellanöl 12 x 0,33 liter (+ pant 1,20)	7 ⁹⁵ _{fpk}

Ät frukt & grönt och må bra

Bananer Eldorado	1 ⁴⁹ _{kg}	
Morötter 1 kg Eldorado	0 ⁷⁹ _{påse}	
Klementiner 1 kg	1 ⁷⁹ _{påse}	
Persikor Spanien	2 ²⁹ _{kg}	

Pannfärdigt till helgen, lätt & gott
Gäller fredag-lördag 12 - 13 oktober

Ostsnäckor	10 ⁹⁵ _{kg}
Pepparinoisetter	10 ⁸⁰ _{kg}
Panerad grisschnitzel	10 ⁵⁰ _{kg}
Nötrullader	12 ⁹⁵ _{kg}

Vi SMÅ - barnartiklar

Måndag-onsdag 12-15, måndag-tisdag 18-20,
första lördagen i månaden 12-15. Tfn 0457 361 3230

Du kan också beställa varor för avhämtning via vår e-post:
order@matkroken.aland.fi

POSTEN ÅLAND

MATKROKEN
ÄR POSTOMBUD
OCH HAR SAMMA
ÖPPETTIDER SOM
BUTIKEN!
TEL. 48 282

TANKA
FÖRMÅNLIGT
DU OCKSÅ
HOS OSS
MED KORT
OCH SEDEL
DYGNET RUNT

ÄSSÄ

HYR DIN
VIDEO-
FILM PÅ
MATKROKEN

Ni kan lämna
returburkar i vår
returglas/burk
maskin

ÖPPET:
Må-fre
9.00-18.00
Lördag
9.00-15.00

Välkommen in!

björnen som granne

hmo för att locka rovdjur som varv, björn och järv till platsen. Men djuren är skygga och det är inte självklart att de visar sig. Gruppen från
aknätter.
Foto: EMELIE CHRISTENBRUNN

Svårfångade. De skygga och snabba vargarna visade sig endast i skydd av mörkret och var svåra att fånga på bild.
Foto: EMELIE CHRISTENBRUNN

Inifrån gömslet. Det här gömslet var det lyxigaste av alla och hade ett litet "kök". Golvet var täckt av madrasser. Genom små, tygtäckta luckor i väggarna fotograferar Simon Österlund och Rasmus Ölin.
Foto: SANNNI JAMA

Sumpmark. Gömslena låg precis invid ett träsk och på natten hörde besökarna när djuren plumsade runt i vattnet.
Foto: SANNNI JAMA

www.nyan.ax

Thommy Fagerholm

504 Kommun-
fullmäktige

Jobbar helhjärtat för kommunen

Centern
för Ålands bästa

Istället för att annonsera om min förträfflighet så skänker jag mina valkampanjpengar till Hoppets Stjärnas fadderbarnverksamhet.

RUNA LISA JANSSON

Lagtinget
225
Kommun
547

www.obs.ax

SKÄRGÅRD I SAMARBETE.

www.socialdemokraterna.ax

STANDUP

Från talkshowen "Robins"

Robin Paulsson

på restaurangscenen

fredag 12.10 kl. 21.00

Köp din biljett i vår reception!

3-rätters standupmeny 36€
eller endast ståplats 12€

Efter standupen trubadur i Casinobaren
och Popverket i nattklubben

Välkommen!

ARKIPELAG®

Restaurang - Terrass - Casinobar - Nattclub

Strandgatan 31, Mariehamn. Tel 24020 www.hotellarkipelag.com

Lunchbuffé
Tisdag 9.10

Stekt kyckling med
currysås, H
Lax à la Russe, HL
Grönsakstoppar med
tzoiziki, HL
Dagens soppa

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

ARKIPELAG®

VALET 2007

Åldringsvård största bekymret på Kökar

Kökar

De viktigaste frågorna för Kökars kommun de senaste tre åren har varit hälsofrågan, åldringsvården och avlopp. Det menar fullmäktiges ordförande Bo Ponthin.

Renoveringen och tillbyggnaden av servicehemmet Sommarängen blev inte av. Då landskapet inte kunde bevilja tilläggsmedel för en om- och tillbyggnad av det redan befintliga hemmet Sommarängen gjorde kommunen upp planer på ett helt nytt.

Nu har kommunen blivit beviljad 553.600 euro för ett nytt omsorgshem. I projektplanen som lämnades in till landskapsregeringen framgår att projektet beräknas kosta 3.290.000 euro.

– Vi blev inte beviljade tillräckligt mycket pengar, så vi får se hur vi går vidare, säger Bo Ponthin.

Bioåtgärd

Det är åldringsvården som varit en av de största frågorna på Kökar den senaste mandatperioden. En annan stor fråga har varit avloppet som man ansluter till reningsverket.

– Det är en bioåtgärd som vi försöker åta. Så många hushåll som möjligt skall få nytt avlopp till rimliga kostnader.

Bo Ponthin som ställer upp i valet också i år antar att åldringsvården också blir nästa mandatperiods stora fråga.

– Det är ju en fråga som fram för allt avgörs av ekonomin.

Tillväxtproblem

En strävan är att få fler personer och kanske huvudsakligen barnfamiljer att flytta till Kökar.

– Vi gör allt vi kan komma på för att få fler bofasta till Kökar. Bostäder har vi och skall till och med bygga fler, men det är arbetsplatserna

Ofta på tapeten. Servicehemmet Sommarängen har stötts och blötts den senaste mandatperioden. Mycket tyder på att diskussionen fortsätter under nästa mandatperiod. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

som kan upplevas som ett problem.

Det största problemet kommunen har enligt Bo Ponthin är tillväxten.

– Vad kan man göra för att få folk att flytta hit? Det är ett dilemma.

Ingen stress

Att göra bredbandet på Kökar billigare är en annan fråga.

– Alla som vill ha bredband har det, men vi skall arbeta för att det inte är så dyrt.

Kandidatnomineringen har inte varit något problem inför årets val. I år klarar man både fullmäktige och suppleanter.

– Det var betydligt större problem inför förra valet. Det verkar som om folk enagerar sig mer nu och det är förstås bara positivt.

Kökar har två listor som inte är partipolitiskt bundna.

– På listorna finns både nyinflyttade och en del som bott här länge. Det skall nog ordna sig den här gången.

Finns det något mer du vill berätta om Kökar?

– Fler på fasta Åland borde komma på besök till Kökar. Det är många som aldrig varit här, också bland politiker. Kommer man hit för man ta del av en av Ålands vackraste holmar med mycket natur. Här finns ingen stress och det är mycket värt i dag.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Fakta/Kökar

- ☐ **Invånarantal:** 298
- ☐ **Antal röstberättigade:** 197
- ☐ **Röster i lagtingsvalet 2003:** 134
- ☐ **Största arbetsgivare:** kökar kommun
- ☐ **Skatteprocent:** 18,5 procent
- ☐ **Bokslut 2006:** ett överskott på 73647 euro
- ☐ **Källor:** Åsub, Kökar kommunens hemsida, kommunkansliet
- ☐ **Det visste du inte om Kökar:** Ett av de märkligaste forminnet på Kökar är bronsåldersboplatsen på Otterböte. Man kan ännu se de runda hyddbottarna som ligger placerade i lä för de omgivande bergen. Forskningsrön menar att boplatsen befolkats av säljägare som tagit sig dit ända från Polen för att bedriva jakt ute på isarna.

Avgående kommunpolitiker positiv inför Kökars framtid

Ordförande i Kökars kommunfullmäktige Harry Holmström tycker att det för tillfället går bra för Kökar.

– Det känns som om det går framåt hela tiden, säger han.

Efter trettio år i kommunpolitiken stiger han åt sidan för nya krafter.

Harry Holmström har varit aktiv i kommunpolitiken sedan 1970-talet.

– Jag behöver en paus och vill låta nya krafter ta plats.

Sedan han började har skolan fått högstadiet tillbaka, något som var viktigt för hela ön. Ett annat viktigt beslut var att arbeta för att kökarbona så länge som möjligt

skall kunna bo hemma.

Nytt färjefäste

Harry Holmström nämner också omsorgshemmets nybyggnad som kommunens största fråga.

– Det är den vi går och väntar på nu. Sommarängen byggdes för tjugo år sedan och sedan dess har bara små

renoveringar gjorts. Något måste göras snart.

En annan positiv sak för Kökar är att landskapet byggt om färjefästet och en del vägar.

Väntar på tunnelbesked

Bland det mer negativa nämner han att ett flertal familjer flyttat från Kökar.

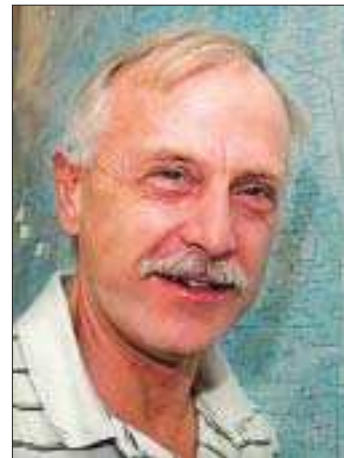
– Det blir snabbt en hög procent även om det bara är en familj som flyttar.

Harry Holmström säger att det finns en del orättvisa regler som gör att personer skriver sig på annan ort trots att de bor på Kökar.

– Det måste vi arbeta mot eftersom skatteintäkterna i så fall inte kommer oss till del utan till exempel Sverige.

Den största frågan under nästa mandatperiod blir att bevara Kökar som en liten kommun.

– Färjtrafiken är oerhört viktig för överlevnaden här. Vi väntar på besked om tunneln mellan Föglö och fasta Åland. Tunnelns eventuella byggnad påverkar oss också.

Kommunstyrelsens ordförande Harry Holmström. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

KARIN ERLANDSSON

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG

vardagar 10.00-19.00, lördagar och söndagar 11.00-16.00

TILLFÄLLET

Slutlig sammanställning över kandidatlistorna för kommunalvalet i Mariehamns stad 21.10.2007

Socialdemokraterna

502	Stjöblom Kjell biträdande kostchef Mariehamn	524	Andersson Wivi-Ann kanslist Mariehamn
503	Holmberg Ige elevassistent Mariehamn	525	Granesäter Mats tvättarbetare Mariehamn
504	Blomqvist Minna-Lotta kulturproducent Mariehamn	526	Törnroos Eva mekaniker, pensionär Mariehamn
505	Karlsson Fjalmar pensionär Mariehamn	527	Ringwall Eva pensionär Mariehamn
506	Dahlén Birger pensionär Mariehamn	528	Henriksson Kikki försäljare Mariehamn
507	Högstrand Rosel barnallsvinningsman Mariehamn	529	Bondesson Hildegard familjerådgivare Mariehamn
508	Johansson Christina postman Mariehamn	530	Beilar Christian socioinom Mariehamn
509	Sundback Bartho psykiolog Mariehamn	531	Andersson Peter translator Mariehamn
510	Zukovski Ivana ekonom Mariehamn	532	Trofors Milia ing., fil.lic. Mariehamn
511	Malmberg Stefan sjukpensionär Mariehamn	533	Lundberg Ingemar pensionerad bibliotekarie Mariehamn
512	Karlsson Harry tekniker Mariehamn	534	Uhlén Irene lektor Mariehamn
513	Hagmark-Cooper Andrew fil.kand. Mariehamn	535	Khani Bitia egen företagare Mariehamn
514	Snellman Carin sjukskötare Mariehamn	536	Wikström Hedvig pensionär Mariehamn
515	Hallbäck Siv vårdledig säljkonstulent Mariehamn	537	Ekström Cai-Eric elchef Mariehamn
516	Gunnell Camilla landskapsregeringsledamot, fil.mag. Mariehamn	538	Snellman Stefan prost Mariehamn
517	Macharia Daniel sjukskötare Mariehamn	539	Sjölund Annika musikmagister Mariehamn
518	Markkula Taria kosmetolog Mariehamn	540	Winé GreteI Mariehamn
519	Olofsson Julia studerande Mariehamn	541	Ahlbeck Hillevi fil.mag. Mariehamn
520	Holmberg Guido pensionär Mariehamn	542	Andersson Ulla psykioterapeut Mariehamn
521	Lybeck Kaj ekonomichef Mariehamn	543	Löthman Henrik socialarbetare Mariehamn
522	Aspbäck Per-Ake pensionär Mariehamn	544	Fogelström Karl-Johan pensionär Mariehamn
523	Stjöblom Anne-Helena kokerska Mariehamn	545	Wirra Inga-Britt studiesekreterare Mariehamn

Valförbundet de frisinnade, de obundna och centern i Mariehamn

546	Ahlgren Anneli produktspecialist Mariehamn	566	Lindeman Harriet hälsovårdare Mariehamn
547	Boström Henrik lektor Mariehamn	567	Lindfors Nina Mariehamn
548	Brenning Karin farmaceut Mariehamn	568	Melander Laila skolkanslist Mariehamn
549	Carlsson Petri uniktekniker Mariehamn	569	Pussinen Tom försäkringsfästeman Mariehamn
550	Dahlén Viktor fartygsinspektör Mariehamn	570	Rothberg Daja vik. rektor Mariehamn
551	Danielsson Nina ekonomiansvarig Mariehamn	571	Salminen Anthonio fil.kand., dataansvarig Mariehamn
552	Ehn Johan utbildningsamministrare Mariehamn	572	Silander Tage ekonomichef Mariehamn
553	Enberg Peter egen företagare Mariehamn	573	Sundberg Victoria projektleddare Mariehamn
554	Eriksson Karl-Göran VD Mariehamn	574	Sundman Elisabet barnskötare Mariehamn
555	Gulitford Susanne fil.kand. Mariehamn	575	Överström Clas spökaptän Mariehamn
556	Hermans Birgitta klinikkchef, överskötare Mariehamn	576	Flink Karl-Gustav diplomingenjör Mariehamn
557	Hertzen von Christina IT-chef Mariehamn	577	Holmberg Anders företagare Mariehamn
558	Holmberg Lilian partisekreterare Mariehamn	578	Hägglöblom Ted pilot Mariehamn
559	Hägglöblom Fredrik företagare Mariehamn	579	Hägglöblom Patrik receptionist Mariehamn
560	Isaksson Lennart ingenjör Mariehamn	580	Isaksson Donny företagare Mariehamn
561	Jansson Roger diplomekonom Mariehamn	581	Lindholm Johan ekonomichef Mariehamn
562	Karlsson Johan spökdiälare Mariehamn	582	Lindström Ulrica företagare Mariehamn
563	Karlsson Pia mediasällare Mariehamn	583	Snällström Mathias studerande Mariehamn
564	Lagström Mikael privatandläkare Mariehamn	584	Tötterman Lennart företagare Mariehamn
565	Liewendahl Robert lektor, förtaltare Mariehamn		

Mariehamnsliberalerna

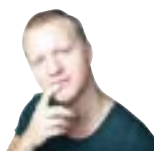
597	Aarnio Pia socioinom Mariehamn	615	Nordas Christian biolog, VD Mariehamn
598	Alén Sune lärare Mariehamn	616	Norrgren Krister rektor, kulturarbetare Mariehamn
599	Dolke Jan lektor, ingenjör Mariehamn	617	Nylund Åke företagare Mariehamn
600	Dolke Monika fil.mag. Mariehamn	618	Pelttersson-Hemming Inga-Liil lektor Mariehamn
601	Eriksson Roger teletekniker Mariehamn	619	Salin Kauko pensionär Mariehamn
602	Fagerholm Inga-Britt pensionär Mariehamn	620	Sinistalo Saana-Maria medikaliskakn., ambulansförare Mariehamn
603	Gammals Bror verksamhetsutredare Mariehamn	621	Sjödahl Pamela fil. mag., högstadieälare Mariehamn
604	Gustafsson Fredrik fil.lic., forskare Mariehamn	622	Sjögren Katrin sjukskötare Mariehamn
605	Hansen Göran lärare, pensionär Mariehamn	623	Sjölund Folke pol.mag. Mariehamn
606	Janson Anna ekonomi- och personalchef Mariehamn	624	Smeets Janne butiksföreståndare Mariehamn
607	Jansson Gunnar vicehäradsbövding Mariehamn	625	Sund Bertel försäljare Mariehamn
608	Johansson Eivor ekonomichef Mariehamn	626	Sundman-Danielsson Christel företagare, kand.hum Mariehamn
609	Järvenpää Signe kand.hum. Mariehamn	627	Söderholm Reino försäljare Mariehamn
610	Karlsson Hans spökaptän Mariehamn	628	Söderholm Torgny studerande Mariehamn
611	Lehtinen Rauli veterinär Mariehamn	629	Vartiio Hannele spec.fys.terapi., artenom Mariehamn
612	Lindholm Stig kurator Mariehamn	630	Westmark Ulf-Peter f.d. intendent Mariehamn
613	Mattsson Kjell Mariehamn	631	Wickström Joakim företagare Mariehamn
614	Mattsson Tuula organisationschef Mariehamn	632	Wikström Carl-Johan idrottsledare, stadsfullmäktig Mariehamn

Mariehamns Framtid

633	Forsbom Tom företagare Mariehamn
634	Gottberg Ann byråsekreterare Mariehamn
635	Hägglöblom Henrik statsvetare Mariehamn
636	Johansson Birgitta sjuksköterska, företagare Mariehamn
637	Karlsson Fredrik verksamhetsledare Mariehamn
638	Karlsson Kristian företagare Mariehamn
639	Karlsson Lasse journalist, fotograf Mariehamn
640	Pihström Kristina f.d. företagare Mariehamn

Mariehamn den 24 september 2007

på Kommunala centralnämndens vägnar:
Lars Ingemar Johansson, ordförande, Enni Eriksson, vik. sekreterare.

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

IFK Mariehamns Mats Gustafsson berättar:

Målet som håller Tipsligan vid liv

FOTBOLL. Han kände det på sig. Att bollen skulle kunna slinka förbi muren och ställa till det för målvakten. Därför smög Mats Gustafsson sig upp i straffområdet när André Hansell förberede sig för frisparken. Och när han sprang förbi Hansell sa han till honom:

– Dra den hårt.

Han visste då att det inte skulle bli något inlägg.

Det var precis innan matchuret slagit 10 minuter. Tampere drog på sig en frispark en bra bit utanför eget straffområde. Inte något jättefarligt läge. Men när André Hansell började stega upp ansatsen till frisparken förstod Mats Gustafsson att det kunde bli farligt. Och det blev det också. Målet som hindrade Tampere United att fira seriesegeren på WHA var ett samarbete mellan IFK Mariehamns båda ytterbackar.

– Jag visste att det inte skulle komma något inlägg, säger Gustafsson. Så jag tänkte gå på returen.

Vilket blev ett lyckodrag.

Hansell drog till bollen precis som Gustafsson sagt till honom. På något sätt slank den förbi muren och ställde sedan till det för Mikko Kavén i Tamperes mål.

– Han släppte en dålig retur och bollen för åt sidan. Jag fick vända om ganska ordentligt och det var tur att gräset höll. Sedan såg jag att målvakten låg på marken och att det var en försvarare på mållinjen så jag tänkte lägga bollen högt. Och det lyckades, säger Gustafsson.

Och den klassiska frågan. Hur kändes det?

– Jo, det är alltid underbart att göra mål. Oavsett om det är 1–0 eller 7–0.

Men det var inte någon inövad variant. Istället handlade det om ett lyckad infall och kanske allra mest. Att vara på rätt plats vid rätt tillfälle.

– Det är mest tillfälligheter när en back gör mål, säger Gustafsson. När det kommer en sådan chans gäller det att vara först på returen.

För IFK:s tränare Pekka Lyyski spelar det dock ingen roll vem som gör målen. Eller om det är tillfälligheter.

– Målet är förstås jättebra och det är starkt att han får upp den i taket, säger Lyyski.

Många långbollar

Efter målet blev det 80 minuters jakt från Tamperes sida. De rev och slet och hade en boll i ribban precis innan domaren blåste av för halvtidvila.

– Det var en ganska jobbig match och de är tunga att möta. Vi hade flyt i slutet men gjorde överlag en bra match, säger Gustafsson.

Kanske är det en tillfällighet att det var just Gustafsson som gjorde segermålet. Men resultatet är det inte. Även förra året blev det seger med 1–0 för IFK och på något sätt passar har IFK lätt mot Tampere.

Målet. Genom sitt segermål såg Mats Gustafsson till att hålla Tipsligan vid liv. Men allt talar ändå för att United försvarar sitt guld.

Foto: ERKKI SANTAMALA

– De passar oss rätt bra, säger Gustafsson. Vi är tack-samma att de slog många långbollar.

Spelet böljade ganska rejält fram och tillbaka. Tampere skickade upp en och annan hög boll som IFK:s stabila försvar nickade bort. Sedan kontrade IFK. Och så samma visa igen.

– Det är viktigt att vara först på andrabollarna när de slår långbollar, säger han. Och att inte stå allt för långt med backlinjen.

Vill behålla sviten

För egen del tycker Gustafsson att det gått upp och ner under säsongen. Söndagens match kanske inte den bästa. Enligt han själv i all fall. Men Pekka Lyyski tycker att Mats gjorde ett stabilt framträdande.

– Mats insats är väl ganska normal för att vara honom, säger Lyyski. Han är rutinerad så här i slutet av säsongen.

Gustafsson själv betonar laget och den fantastiska hösten.

– Vi får titta uppåt nu och inte nedåt. Nu har vi chans på femteplatsen och kanske hö-

Rutinerad. Mats Gustafsson har övertygat i sin roll som högerback och var med i månadens lag för september.

gre. Det skulle vara roligt om vi behöll sviten.

Men det roligaste av allt under söndagen var nog ändå hans mål. Ja, också skadeglädjen förstås.

– Visst är det roligt att de inte fick fira guldet här på WHA.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Tommy Wirtanen

Vad säger du om segern igår?

– Det var en för j-la skön match och vi gör en riktigt bra första halvlek.

Vad var det som var bra?

– Att hela laget gör en riktigt bra insats.

Du spelade nästan hela andra halvleken. Hur bedömer du din insats?

– Det var väl en typisk match som passar mig. Man försöker väl göra sitt arbete. Det var fruktansvärt skönt! (jl)

Daniel Ahnström

Hur känns det så här dagen efter segern?

– J-ligt skönt att ta tre poäng mot Tampere

Vad säger du om ert spel?

– Jag tycker det var stabilt. De har nog mer boll men vi skapar ändå chanser.

Och resultatet?

– Det är nog rättvist. Eller i alla fall inte orättvist. (jl)

Johan Carlsson

Du blev utsedd till bästa spelare i går. Vad säger du?

– Det var nog många som var matchens bästa spelare...

OK. Lagets insats då?

– Den är bra på alla plan. Att vi höll vår taktik och att alla hanterade den till 100%.

Hur känns det i dag?

– Nu njuter man förstås några dagar. Vi kan inte förvänta oss att vinna mot lag som Tampere men när man gör det är fotbollen fin. (jl)

”De ägde ju första halvleken.
NYA ÅLANDS NYHETSCHEF ULF WEMAN ÄR LYRISK UNDER MÅNDAGENS
MORGONMÖTE. GIVETVIS ÄR DET IFK MARIEHAMN HAN TALAR OM

Det lyser om Pekka Lyyski

Vald till Månadens tränare i Tipsligan

FOTBOLL. Världens bästa Pekka ler lite småfinurligt. Han är nöjd. Mycket nöjd. Och han är Tipsligans bästa tränare.

Dagen efter segern över serieledarna Tampere United träffar Nyan honom utanför ett högljutt omklädningsrum. Men utmärkelsen Månadens bästa tränare är inget han vill prata om.

– Jag är inte ensam om det här, säger han

Det stegar in några spelare i IFK Mariehamns omklädningsrummet. Klockan är lite över fyra dagen efter segern mot serieledarna Tampere United. Tommy Wirtanen letar efter något. Daniel Johansson har sina barn med och Johan Carlsson är lite blyg inför media.

Blyg är även Pekka Lyyski. Inför söndagens match fick han ta emot pris för Månadens bästa tränare. Ett pris han gärna delar med sig.

– Jag är tacksam för publiciteten men det är ett pris till alla som jobbar i klubben.

Sedan räknar han upp dem. Materialförvaltare. Publik.. Målvaktstränare. Ja, alla. Alla är med i laget.

Men tio raka matcher utan förlust tyder ändå på ett lag i harmoni och på en tränare som får alla spelare att gå samma väg. Laget. Det är laget som Lyyski hyllar.

– Vi måste ha gjort något rätt som lag, säger han. Vi har väl varit ett bra lag i Finland och jag hoppas att sviten fortsätter.

Inte förtar han sig med orden. Speciellt inte när han talar om sig själv. Sportchefen Stephen Ward får hoppa in och berömma honom.

– Vi vet hur duktig han är,

Bäst i Finland. IFK Mariehamns tränare Pekka Lyyski njuter på avbytarbänken. Det går bra just nu. – Jag är så nöjd så här, säger han. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

säger Ward. Men han är lite underskattad.

Jobbat med positionerna

Och kanske är han underskattad just för att han låter spelet tala. Han vräker inte med orden. Han ställer sig inte själv i centrum. Men det måste väl ändå finnas en förklaring till IFK:s höstsäsong? Vad är egentligen Lyyskis del i det hela?

– En längre tid har vi varit noga med positionsspelet, berättar han till slut. Vi vill inte att våra mittfältare, speciellt vår offensiva mittfältare, ska komma ur position. Det har vi varit stenhårda på. Sedan har vi jobbat med löpvägar i anfallet.

Och när Lyyski börjar prata om positionsspel lyser det lite i hans ögon. Det märks att de lyckats med det. Det märks att

träningen gett resultat. Och det märks att söndagens match var ett klockrent exempel.

– Jag tycker att vi gör en bra match mot ett bra motstånd. Vi står bra upp mot dem.

Varför vann ni?

– Först och främst har vi bra inställning. Sedan hade vi bättre positionsspel än motståndarna. Vi hittade fler speilytor på mittfältet än vad de hittade.

Inga fler förluster

Nu är det speluppehåll till helgen och välbehövlig vila för spelarna. Under helgen får de ledigt. Under veckan är det normal träning och först nästa vecka börjar uppvärmningen inför hemmamatchen mot HJK.

– HJK passar oss ganska bra

och det är alltid trevliga matcher, säger Lyyski.

Nu är det uppåt i tabellen som gäller. Med bara tre matcher kvar har IFK stor chans att behålla sviten och avsluta säsongen med 12 matcher utan förlust. En fantastisk avslutning i så fall. På en redan fantastisk höstsäsong.

– Målsättningen är att inte förlora fler matcher. Nu gäller det att hitta på träningar så att inspirationen hålls uppe.

Och det lär nog inte vara så svårt. Med segern i söndags verkar motivationen vara på topp. I alla fall när man kikade in i måndagens omklädningsrum.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Segelsäsongen definitivt förbi

SEGLING. Nu är det definitivt slut för säsongen. I alla fall om man pratar segling. I slutet av september arrangerade Åländska segelsällskapet årets sista propagandasegling och i lördags firade Mariehamns seglarförening sitt 90-årsjubileum.

För föreningarna gäller det nu att ställa i ordning och dra upp båtarna och reparera det som behövs repareras.

– Man ska inte tro att det är någon rast och ro för säsongen är slut, säger Karin Nordborg som sitter i MSF:s jollenämnd.

När nästa säsong kör igång är ännu inte klart men tävlingsskalendern kommer ut någon gång i februari eller mars. Direkt när isen börjar lossnar sätts båtarna i sjön och Islossningsracet brukar vara i april eller maj. (jl)

Motorproblem i ralliesprint

■ MOTORSPORT. Kartläsaren Tage Andersson från Åland och föraren Dick Larsson fick motorproblem och kunde inte avsluta helgens Nickbosprinten utanför Sala. Inför sista loppet av

tre låg de bra till men en kilometer från mål krånglade motorn och de var tvungna att avbryta. Enligt Andersson hade de tagit hem totalsegern om de slutfört loppet. (jl)

Löpskyttar segrade i helgen

■ LÖPSKYTTE. Det gick riktigt bra för de åländska löpskyttarna under helgens massstart i Häverödal utanför Grisslehamn. Av de fyra startande från Åland vann Julia Kimell D22 och

Mattias Nordlund H14.

Niklas Nordlund kom tvåa i H22 och i samma klass kom Rune Nordin trea.

Alla tre tävlar för IF Åland. (jl)

IFFK:s svärtor från i lördags

■ FOTBOLL. Det var inte så att spelarna i IF Finströmskamraterna var dåliga i lördagens match mot LoPa. Det var istället Nyan som hade glömt publicera svärtorna. De fördelades så här:

2 Amos Ekhalie
1 Jens Polviander

Matchen slutade 1–1 och IFFK har goda möjligheter att säkra spel i tvåan nästa omgång. (jl)

Sportens kom ihåg

■ **IFK Veteranhockey:** Dubbelmöte mot Vallentuna Old Timers lördag 17.00 och söndag 12.30.

■ **Nikolaj innebandy:** Match på onsdag kl 19.30 i Baltichallen. Samling lite före 19.00.

■ **Ridsport:** Ålandscupen i hoppning deltävling 1. Söndag 14 oktober 14.00 på Stall Aftonsol. Klasser: 60, 80 och 100cm. Alla med teknikbedömning. 60 cm öppen för de som ej startat 80 cm. Anmälan och info, tel 33629 eller aftonsol@aland.net senast 10 oktober.

■ **Åid-cykel:** Spinning Onsdag kl.19.00 på Avancia.

■ **Ålands Ryttare r.f:** Höstmöte i stallkafé på travbanan tisdagen den 16 oktober 19.00. Stadgeenliga förhandlingar. Servering. Välkomna!

■ **ÅMK- Folktrace:** Sista tävlingen den 13 oktober 11.00. Anmälan görs till Sandra 0407089882 eller http://home.aland.net/folktracealand senast

torsdag 11 oktober 18.00. Annars dubbel avgift.

■ **ÅSSF-skytte:** "Gubbdagis" öppnar för vintersäsongen. Måndagar mellan 13.00 och 15.00 träffas vi i skyttepaviljongen vid Bredmo. Där kan man skjuta med alla typer av luftvapen samt umgås och ha trevligt. Alla är välkomna!

Krönika / Johan Larsson

”Jag vägrar tro att det är enkelt”

Det kan vara så enkelt ibland. Kanske en frispark mitt på motståndarnas planhalva som letar sig genom en vittrande mur. Eller en målvakt som tappar koncentrationen under några korta ögonblick. Kanske en högerback som vet precis var han ska stå.

– Dra till den hårt.

Så sa Mats Gustafsson till André Hansell precis innan frisparken slogs. Så små detaljer. Så enkelt. En hård frispark blev en lös retur. Det kunde lika gärna blivit hörna. Eller en kontring. Nu blev det mål

Efter matchen pratade Gustafsson om tillfälligheter men jag vägrar att tro honom. I positiv bemärkelse. Målet som avgjorde söndagens match är i all sin enkelhet ett bevis på ett lag i framgång. På ett lag där det lyser av självförtroende.

Det är enkelt att som högerback springa upp i motståndarnas straffområde. Det är enkelt att som vänsterback måtta en Roberto Carlos-ansats och sedan skjuta så hårt man kan. Men det är svårt att göra det i tio matcher. Och i tio matcher i rad.

IFK Mariehamn fortsatte sin fantastiska svit igår. Och detta mot serieledarna Tampere United. Men spelar egentligen

ingen roll mot vilka lag det är. Tio matcher i rad utan förlust är alltid bra.

I söndags blev den tionde den allra bästa.

Det går att jämföra varje lagdel. Det går att diskutera spelare för spelare och det går att prata om bollinnehav. Men det var ingen sådan match i söndags. IFK Mariehamn inte bara stod upp mot Tampere, de tryckte ner dem så långt i skorna att dobbarna kändes på deras fotsolor.

Jag tror nog att en och annan dobb även snuddade vid deras vader. Det lovade Jani Lyyski i all fall. Och visst imponeras man av hans lugn i backlinjen. Han var kylan på ett på ett råkallt WHA. Han var muren som Tampere fattades och han fick hela laget att stå upp.

Och när slutsignalen gick hade de flesta på sittplats också för länge sedan ställt sig upp och med vantarna avtagna applåderat åt hela IFK:s kyla i slutminuterna. Det blev aldrig farligt. Det blev bara halvchanser. Tacka ett stabilt försvar för det.

Stå upp för IFK, hördes det från den för dagen väl använda megafonen. Och publiken hörsammade önskemålet. Och spelarna stod sig i 90 minuter

Men det blev platt fall för Tampere United.

Samma Tampere United som bara några dagar tidigare gjorde en heroisk insats när de spelade 1–1 borta mot franska Bordeaux. Men mot IFK Mariehamn lyckades de inte kvittera.

Och med tio minuter kvar stod alltså hela sittplats upp. Applåderandes.

Sjungandes. Och med smått oroliga ögon spejandes mot matchuret.

Detta trots att segern bara tog IFK till en femteplats.

Detta trots att Tampere ändå kommer ta hem guld.

Men inte på Åland. Och inte mot ett Mariehamn som vägrar att förlora.

Och kanske applåderades det lika mycket för det fantastiska sviten. Kanske applåderades det för Mats Gustafssons mål som nu håller ligan vid liv.

Eller så applåderades det för en jävligt bra match.

Så enkelt kan det också vara.

Välkommen.

Nya Åland
☆☆☆
Morgontidningen.

Avanspartners i samarbete med Nya Åland

LAGEN OCH DINA AKTIER

del 3

Bolagsordning i aktiebolagslagen

Bolagsordningen är en handling som reglerar de grundläggande frågorna i ett aktiebolag. Alla aktiebolag måste ha en bolagsordning och den skall registreras hos Handelsregistret. För att ändra i bolagsordningen krävs ett beslut på bolagsstämman.

En bolagsordning skall åtminstone ange vad ett aktiebolag skall heta (firma), bolagets hemort, bolagets räkenskapsår och vad bolagets skall syssla med (verksamhetsområde). De flesta bolagsordningar i mindre aktiebolag brukar se ganska lika ut. De skiljer sig ofta endast vad gäller firma, verksamhet och möjligen aktiekapitalets storlek. Eftersom bolagets verksamhetsområde framgår av bolagsordningen, får inte bolagets ledning bestämma att bolaget skall syssla med något som inte finns angivet i verksamhetsbeskrivningen. Man måste då först ändra bolagsordningen så att aktieägarna och omvärlden känner till vad bolaget har för verksamhet.

Exempel: Partybolaget Ab skall enligt bolagsordningen arrangera fester. Vid en extra bolagsstämma beslutar samtliga aktieägare att bolaget skall köpa mark och bygga en minigolfbana. Man klubbar igenom beslutet utan att bolagsordningen först ändras. Bolaget gör stora förluster på minigolfverksamheten. Alla som varit med och fat-

tat beslutet om satsningen på minigolf kan i värsta fall göras skadeståndsansvariga om den leder till att till exempel banker och andra intressenter förlorar pengar. I bolagsordningen kan också finnas en bestämmelse om röstbegränsning. Tanken bakom en sådan är att ingen aktieägare skall få ett oproportionellt stort inflytande över bolaget. Här följer ett exempel på röstbegränsning i en bolagsordning: ”Ingen aktieägare får rösta för mer än en femtedel av det vid bolagsstämman företrädde röstetalet. Vid rösträkning sammanräknas de aktier för vilka rösträtten utövas av annan med representantens egna aktier.” Röstbegränsningar anses särskilt viktiga för att motverka en utveckling som på vissa håll anses mindre lycklig, nämligen att inflytandet i större bolag alltmer koncentreras till investmentbolag, stiftelser och försäkringsbolag.

Det som framgår av en bolagsordning är information som finns tillgänglig för allmänheten. Samtliga i Finland registrerade bolagsordningar finns att beställa direkt på Internet. I nästa avsnitt tar vi upp aktieägaravtal, som är ett alternativt sätt att reglera rösträtt, vinstutdelning m.m. i aktiebolag.

LASSE ASPBÄCK
SVANTE FAGERLUND

TIPSET!

Tänk på att du på ett enkelt sätt kan få tag i bolagsordningen i det bolag du är intresserad av. Om du vill kontrollera om det finns exempelvis en röstbegränsningsklausul kan du beställa bolagsordningen från <http://www.asiakastieto.fi/aarre/>.

Aktiespararföreningen efterlyser åtgärder

Börsnotera eller inte?

Vilka olika intressen finns det av att ett företag noteras på en offentlig börs – eller låter bli notering? Den frågan har aktualiserats efter att Rederi ab Eckerö troligen kommer att lägga ett nytt bud i höst på de återstående aktierna i Birka Line.

Ett hopslaget Eckerö och Birka ger drygt 1.300 anställda. Ett stort bolag mätt med åländska mått, men ett litet bolag om man jämför med andra börsbolag. På Helsingforsbörsen skulle företaget platsa bland småföretagen. Eckerös uttalade mål redan när köpet inleddes i våras är att avnotera Birka från börsen.

Medlemsbrev

I sitt senaste medlemsbrev berättar föreningen Ålands aktiesparare att föreningen sagt till Eckerö att det sammanlagda bolaget blir så stort att det kräver en notering på en offentlig börs. ”Det är inte tillräckligt tryggt i synnerhet för de små aktieägarna att enbart vara hänvisad till lokalbörsen. Prisbildningen behöver vara transparent (genomskinlig) för att vara trovärdig, och det blir den på en offentlig börs”, heter det i brevet. En notering på den offentliga börsen leder till att intres-

Många småägare. Rederi ab Eckerö har redan i dag många småägare, och går bolaget slutgiltigt ihop med Birka Line så blir antalet småägare ännu fler. Men ändrar Eckerö sin linje beträffande börsnotering? Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

set för att köpa och sälja aktier i bolaget blir större. Möjligheten att locka till sig aktieägare som är villiga att satsa riskkapital ökar, och kraven är stora på resultatinformation och på att ingen aktieägare får viktig information om börsvärdet före någon annan aktieägare. I gengäld kostar det ganska mycket pengar för ett bolag att vara börsnoterat. Eckerö ser ingen större för-

del med att aktierna fritt kan handlas på en offentlig börs. Ägarstrukturen är fast, och så vill man ha det. Förutom att det finns pengar att spara på att inte vara börsnoterad finns det andra ekonomiska fördelar: I ett ickenoterat företag får man dela ut dividend skattefritt upp till 90.000 euro per mottagare. Nackdelen är att säljare och köpare kan ligga långt ifrån varann på lokal-

börsen och att det därför är svårt att göra affärer.

Vems perspektiv?

Börsnotering eller inte är alltså avhängigt av vems perspektiv man väljer att ta – småägarnas eller bolagets och de stora ägarnas.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

BÖRSKOMMENTAR

Börsrally i oktober, är det möjligt?

I nför varje ny rapportperiod är det intressant att summera vad vi hittills har sett, för att vi ska kunna skapa oss en helhetsbild av läget. Med en någorlunda tydlig bild av var ekonomin befinner sig just nu är det lättare att undan för undan plocka fram rätt penslar, nya färgtuber och se exakt var tavlan behöver förändras för att återspegla vad det är vi ser. Då rapporterna för det andra kvartalet hade redovisats i somras, stod det klart att våra nordiska börsbolag fortfarande hade en god intjäning. Framtidsutsikterna såg däremot lite sämre ut jämfört med kvartalet innan. Under rapportperioden tog kreditorer ett fast grepp om marknaden och kom att bli det dominerande temat för ett tag framöver. Effekterna av oron fick många känna av. Under det tredje kvartalet publicerades ganska svag makrostatistik ifrån USA och vi fick se en allt svagare dollar till följd av detta. Kina hade däremot en fortsatt stark ekonomisk utveckling, men där fick oron kring inflationen staten att gå in och reglera priset på flera varor. I Europa var optimismen fortfarande stor i flera utförda mätningar, även om det kanske var så att exporttillväxten nådde sin topp för den här gången.

I fredags fick så arbetsmarknadsstatistik från USA pendeln att slå tillbaka rejält,

och sann glädje utbrast på börsgolven världen runt när det stod klart att den senaste tidens oro kring arbetsmarknaden förmodligen har varit överdriven. Statistiken visade att antalet sysselsatta utanför jordbrukssektorn ökade med 110 000 personer, mot förväntade 100 000. Marginellt bättre kan tyckas, men den glädjande nyheten var den revidering som gjordes av motsvarande siffror för augusti. Det som man först trodde var en minskning med 5 000 sysselsatta visade sig i stället vara en ökning med 89 000. Den nya siffran ger således mindre fog för oron att den amerikanska ekonomin till följd av en svag sysselsättning skulle vara nära att kastas in i en recession. På det stora hela ser det med andra ord lite bättre ut igen, med minskad oro kring husmarknad och sysselsättning i USA borde vi kunna förvänta oss att konsumtionen och därmed tillväxten hålls uppe. Vi har visserligen sett några vinstvarningar från bankerna till följd av deras subprime-exponering, men marknaden har skakat av sig detta och till och med handlat upp aktierna på detta, vilket vittnar om att folk har tröttnat på att vara trötta på aktier. Med fredagens sysselsättningsstatistik är det heller inte omöjligt att dollarn kommer att studsa

tillbaka, eftersom stark sysselsättning - allt annat lika - minskar behovet att sänka räntan. Flera av våra exportinriktade verkstadsbolag, som ångar på tack vare den stora efterfrågan från bland annat tillväxtmarknaderna, har en dollarkänslighet som vi kanske kommer att få se effekter av i rapporterna för detta kvartal. Den som hittills har hållit sig borta ifrån dessa bolag, som till exempel Cargotec, SKF, Alfa Laval och Metso har nu en möjlighet att gå in i aktier som förutom ett bra orderläge ser ut att kunna gynnas kortiktigt av en dollarförstärkning. Tipset utvidgas här till att även kontrollera vilket datum de släpper sin kvartalsrapport.

Mathias Söderback
Avanspartners

AKTIEMARKNADEN INDELAD GEOGRAFISKT

Procentuell utveckling (i euro) under olika tidsperioder. Källa MSCI Barra (www.msci.com)

	INDEX	1 vecka	1 mån	3 mån	6 mån	i år	1 år	3 år
Finland	MSCI Finland	-2,3	4,7	8,9	23,4	37,6	47	12,06
Sverige	MSCI Sweden	3,4	7,6	-2	4,1	10,6	24,9	85,4
Europa	MSCI Europe	2,3	3,9	-1,6	3,7	8,5	15	68,5
Nordamerika	MSCI North America	2,7	2,7	-0,8	4,3	5,2	6,6	28,9
Japan	MSCI Japan	1,5	-5,1	-5,7	-4,1	-5	31,5	
Asien	MSCI Asia Pacific	2,3	6,4	2,8	8,9	11,9	16,4	66,7
Östeuropa	MSCI Eastern Europe	3,3	8,6	3	8,4	6,1	19,2	131,7
Latinamerika	MSCI EM Latin America	5,1	13,5	7,6	27,9	37	56,9	218,5
Världen	MSCI World Free	2,4	3,3	-1,1	3,5	6,1	9,3	43,1

Ring direkt till:

- Nina Fellman 528 441
- Nyhetschefen 528 442
- Harriet Tuominen 528 464
- Annika Orre 528 450
- Jan Kronholm 528 466
- Ulf Weman 528 442
- Karin Erlandsson 528 467
- Maj-Len Lindholm 528 449
- Kiki Alberius-Forsman 528 451
- Anna Björkroos 528 463
- Mårten Sundberg 528 453
- Malin Tillström, sport 528 478
- Marita Smeds, arkiv 528 465
- Stefan Öhberg, foto 528 469
- Erkki Santamala, foto 528 470
- VÄXELN 23 444

Nya Åland
☆☆☆

TV-programmet

7.00 Gomorron Sverige [89177880]
10.30 UR-program [2265489]
13.00 Rapport [86408]
13.05–14.05 Argument (R) [1274731]
15.00 Aldrig med min kofot [32828]

FILM Svensk komedi från 1954 med Åke Grönberg, Åke Söderblom, Sigge Fürst.

16.30 Andra Avenyn (R) [8489]
17.00 Rapport [54880]
17.10 Gomorron Sverige [949793]

18.00 Türkisch für Anfänger [48644] UR. Lena är 16 år och bor i Berlin.

18.25 Flag stories – auf Deutsch [3780170] Även 10/10 och 12/10.

18.30 Krokox [8625]
19.00 Bolibompa [3915]

19.00 Harry och hans hink med dinosaurier [97016] **19.10** Berättelser från hönsgården (R) [816286] **19.20** Lauras stjärna [454460] **19.30** Seaside hotell [16460] **19.45** Rekordbyrån [475793]

20.00 Bobster [118]
20.00 Lilla Aktuellt – kortnyheter [48083] **20.05** Grand prix [831915]

20.30 Rapport [489]
21.00 Andra Avenyn [170]

Svensk dramaserie från 2007. Del 9. Håkon startar en läsecirkel utanför skoltid.

21.30 Mitt i naturen [441]
 Naturmagasin. Del 5. Giftiga svampar. Ä

22.00 Plus [354]
 Konsumentmagasin med Sverker Olofsson.

22.30 Skild! [625]
 Svensk dokumentärserie. Del 2 av 10. Relationer på övertid. Även 11/10.

23.00 Varför demokrati: Middag med presidenten [56606]
 Dokumentärserie. Del 3 av 10. Pakistan. Kan en diktator någonsin vara bra? Kan en general samtidigt vara demokrat? Även i SVT2 14/10.

0.00 Rapport [60010]
0.10 Kulturnyheter (R) [2472478]

0.20 Örnen (R) [3246590]
1.20 Mia och Klara (R) [5019768]

1.50–7.00 SVT24 [70040300]

10.30–16.00 24 direkt [70870286]
17.05 Fråga doktorn (R) [7617915]
17.50 Hockeykväll (R) [65267]
18.20 Nyhetstecken [3113625]
18.30 Oddasat [84052]
18.45 Uutiset [3585083]
18.55 Regionala nyheter [2788016]
19.00 Aktuellt [81286]
19.15 Go'kväll [356354]

Intervju med Gunnel Lindblom och Elin Klinga, aktuella med pjäsen "Blanche och Marie". Christopher O'Regan berättar om kampen mellan kungamakt och riksdag. Drömlivslistan. Programledare: Anja Kontor.

20.00 Kulturnyheter (R) [8489]
20.10 Regionala nyheter [8928422]

20.30 Musikbyrån live (R) [6538]
 Konsert med Bloc Party i våras på Cirkus i Stockholm.

21.00 Rakt på med K-G Bergström [1847] Intervjuserie med journalisten K-G Bergström. Del 5 av 10.

21.30 Säsongsavslutning: Existens [2278] Samhällsprogram om religion. Del 8 av 8. "Existens" söker svar

på frågan om hur den muslimska debatten ser ut? Vilka frågor diskuteras? Vem deltar? Programledare: Anna Lindman Barsk.

22.00 Aktuellt [79606]
22.25 A-ekonomi [6384557]
22.30 Hjärnstorm [9002]

Reportageserie. Del 8 av 8. Vems är dina åsikter? Om någon ska kunna

genomskåda politiska klyschor så är det väl politikerna själva? Henrik Fexeus kollar den politiska retoriken.

23.00 Sportnytt [47489]
23.15 Regionala nyheter [5720002]

23.25 Kulturnyheter (R) [5333719]
23.27 Eftersnack [201298731]

Direktsänd regional pratshow. Aktualiteter från ditt område. Även 10/10.

23.50 Grosvold [9775625]
 Norsk pratshow från 2007. Del 3 av 14. Bredbild. Programledare: Anne Grosvold. Även 13/10 och i SVT24 14/10.

0.30–1.30 Caisa Warg och hennes kulinariska systrar (R) [1319720]

7.30 Beverly Hills [7439248]
8.25 Home and away [6713793]
9.55 Montel Williams show [4366915]
10.50 Våra bästa år (R) [8030809]
11.40 Oprah Winfrey (R) [4987441]

12.30 Rachael Ray [7414002]
13.25 Memento [6419606]
13.50 Våra bästa år [6320985]
14.40 Oprah Winfrey [1618441]
15.35 Cityakuten [6805373]
16.30 Nanny [657151]
17.00 Missing [900880]
18.00 How I met your mother [641170]
18.25 Simpsons [998606]
18.55 2 1/2 män [435151]

Am komediserie. Del 10 av 24. Lydia, Charlies flickvän, bråkar med Berta. De ställer ett gemensamt ultimatum till Charlie. Men han förlorar båda två.

19.25 Update [5938847]
19.30 Navy CIS [494644]
 Amerikansk kriminalserie från 2004.

20.30 Sjukhuset [780828]
 Svensk dokumentärserie. Del 26 av 52. Undersköterskan Kungen kämpar

för att rädda livet på en patient med hjärtstillestånd. Även i natt.

21.00 Grannfejden [360847]
 Svensk dokumentärserie från 2007. Det stora grannbråket i Huljen utanför Sundsvall. Det har kissats på brevlådor, stulits vattenpumpar och en granne har till och med fått ett avhugget älgben i sin brevlåda. Detta blir det svåraste fallet hittills för supermedlarna.

21.55 Update [7358847]
22.00 13 snart 30 [256606]

FILM Am romantisk komedi från 2004. Kvällen innan hon fyller 13 önskar sig Jenna ett nytt liv. I rollerna: Jennifer Garner, Mark Ruffalo, Judy Greer.

0.00 Update [956836]
0.10 Bones [5589294]
1.05 Sex and the city [99875126]
1.40 2 1/2 män [9607010]
2.05 Prison break [8227294]
3.00 Prison break [1202107]
3.50 Rescue me [7651316]
4.40 Ricki Lake [9479584]
5.25 Floor filler [8425243]
6.15–6.40 Home and away [5217958]

6.50 Nyhetsmorgon [18235373]
11.00 Nyheterna [501793]
11.05 Efter tio [2559915]
12.00 Nyheterna [626441]
12.05 Efter tio, forts [6328098]
12.30 Inför Nobeldagen i TV4 [636267]
12.45 Nyheterna [510267]
12.55 Inför Nobeldagen, forts [509151]
13.05 Jackpot [8856847]
13.25 Hem till gården [415712]
13.55 Nyheterna [5992557]
14.00 Trav: Dagens rätt [207170]
14.30 Nya tider (R) [222489]
15.00 Doktorn kan komma (R) [860083]
15.50 Nyheterna [5743170]
15.55 Kung av Queens (R) [7598460]
16.20 Tredje klotet från solen (R) [1541460]
16.50 Will & Grace (R) [2768847]
17.10 That '70s show (R) [843737]
17.40 Dawson's creek [5295064]
18.35 Advokaterna (R) [899335]
19.05 Keno [2057593]
19.10 Advokaterna, forts (R) [886606]
19.30 Nyheterna [119996]
19.45 Lokala nyheter [329996]
20.00 Nyheterna [789199]
20.30 Hitta hem [771170]

Svensk djurserie från 2007. En man har kontaktat Akutgruppen p g a att en kattkoloni håller på att växa till sig på Ingarö.

21.00 Äntligen hemma [146101]
 Svenskt inredningsprogram. Del 2 av 12. Isabelle Halling visar hur man på ett enkelt och billigt sätt kan förändra ett rum med färg och nya tyger. Martin Timell bygger ett insynsskyddande plank. Även 13/10.

22.00 House [902847]
 Am dramaserie. Del 20 av 24.
22.55 Nyheter [5048538]
23.35 America's got talent [6500538]
0.05 America's got talent [5580923]
1.00 Millennium (R) [3380126]
1.55 House [7403039]
2.40 Nattliv [9332010]
3.40 Chicago Hope (R) [1461768]
4.25 New York undercover [1465584]
5.10 Alias (R) [1280316]
5.50 Lättlagat (R) [6754294]
6.20–6.50 Lättlagat (R) [6848687]

6.00–10.00 X3M: God morgon med A-laget
 A-laget tillsammans med Petski, Isa, Anne och Magnus.

15.30 Gudstjänst: Adventkyrkan i Helsingfors
 Audrey Andersson, Sverige, predikar. Mötesledare: Sofia Lillvik. Sång av Adventkyrkans kör och kören Sela från Jakobstad. Körledare: Boris Källman. Solister: Frejvid, Ann-Louise och Krister Granbacka. Pianosolo: Olivier Wu.

16.30 Bettina S (R)
 Pratshow. I dag träffar vi den svenske författaren Johan Tell och artisten Dave Lindholm.

17.14 Kortnytt
17.15 Finland
 Dokumentärserie. Om Finlands geografi. Del 7 av 14. Kajana.

17.30 Morfis kod
 Matematikserie. Del 1 av 5. Tjувåkarna.

17.45 Buu-klubben
 Cesar tittar med dig på den lilla svamphatten Capelito, Loranga, Masarin och Dartanjang, del 1 av 4, och Tott och Tut.

18.15 Tv-nytt
18.30 Zon5: Loppshop
 Bollar. Jonas syr en fotbolls-kudde och Testloppet testar fotbollar.

18.45 Zon5: Sportkampen
 Del 3 av 11. Frisbeegolf. Kommer det gröna laget att utnyttja sin fördel inför frisbeegolftävlingen?

19.00 Dokumentären: Expedition Tangaroa
 Dokumentär. Olav Heyerdahl har under hela sitt liv fått höra berättelser om sin farfars berömda Kon-Tiki-färd.

20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Obs
21.00 Sportmagasinet
21.30 Ingenting är heligt
 Australisk komediserie. Det här gänget har mod nog att föra krig mot allt. Del 6 av 8.

21.55 Höök
 Svensk kriminalserie. Del 6 av 12. I Svartöstan, en av Luleås arbetarstadsdelar, hittas en kvinna strypt.

22.55 Kvällsnytt
23.00–23.15 Oddasat

Se det med egna ögon!

På webben och IPTV

www.24.ax

TV ÅLAND INFOKANALEN

Den stora konserten.

Årets stora sång- och musikhändelse på Andersudde. Njut den hemma i tv-soffan. Via MCA, IPTV och de största antennföreningarna.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Eva Ericsson. **6.50** Beträktelse. Av Ben Johans. Även 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikaletten. Spelmansmusik **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. **10.00–15.00** Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:15. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Rätt skall vara rätt. Frågetävling. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas telefonönskemusik. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Min Musik. Programledare Ann-Christine Karlsson. Även lördag 15:00 **16.00** Aktuellt. **16.10–17.45** Åland i dag. Programledare: Tony Wikström. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. **16.15** Frekvens. Programmet lyfter fram valfrågor som berör de yngre väljarna. Även lördag 12:00. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Repris från 17:00. **19.10** Åland i dag. Repris från 16:15. **20.00** Ålandsnytt. Repris från 18:03. **20.03** Åland i dag. Repris från 17:10. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris. **5.30** Musik.

Lagtingsval 2007 – se dagens politikerfråga!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv [10462915]
9.15 Livet i Ballykissangel [8545335]
10.05 Nöjesråvarna [9285441]
10.30 MOT [4489]
11.00 Tv-nyheter [63593]
11.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [1990286]
12.00 Dagens rubriker [38248]
13.00 Tv-nyheter [26644]
13.05 Gudstjänst [1276199]
14.05 Memento mori – glöm inte döden [5168489]
14.30 Läkarna [4847]
15.00 Tv-nyheter [53199]
15.05 Mord och inga visor [1821460]
15.55 Ordboken [4441880]
16.00 Forskningsresanden: J G Granö [6064]
16.30 Loppis Redesign [3557]
17.00 Tv-nyheter [56248]
17.08 Tillbaka till Aidensfield (R) [300437373]
18.00 Tv-nyheter och väder [8002]
18.30 Ilona Rauhala [3793]
19.00 K-kont: Trapetshoppet [92880]
19.20 K-trappan [9398002]
20.00 En sann historia: Stor-

mjägaren [286]
20.30 Tv-nyheter och väder [32422]
 Finsk text på text-tv 335.
20.55 Sporttrutan [2587460]
21.00 Kronprinsessan [61538]
 Svensk dramaserie. Del 4 av 4. Charlotte Ekeblad hamnar i svår press. Hon är en politisk talang, men måste fråga sig själv om inte priset är för högt?
22.00 Green Wing – sjukhus-blunder [73538]
 Statham är på konstigt gott humör. Mac har svårt att vänja sig vid sin nya roll. Caroline har en het dejt.
22.55 Tv-nyheter [3720557]
23.00 Prisma: En bit av himlen [23118]
 Ett halsband som hittades i Tutankhamuns grav förbryllar forskare. I mitten av smycket finns en gulsjuktande sten med avvikande sammansättning. Kan stenen härstamma från en krock med en asteroid?
23.50–0.00 Euronews [2573151]

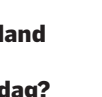
6.00 Dolt ord [61129]
7.00 Frågespel [68915]
8.00 Tellus-frågesport [3666538]
8.50 Gänget och jag [8544441]
9.15 Nyheter
10.55 Hjärtan i brand [9631460]
11.00 Hederns pris [3000793]
11.55 På flygplatsen [2901267]
12.20 Hund-tv [1257847]
12.30 Den rätta frågan [2996]
13.00 Punainen viiva [1720083]
FILM Finskt drama från 1959.
14.35 Kameran går runt [4368460]
14.55 Galen grej [867441]
15.25 Den mänskliga faktorn [3946422]
16.15 McLeods döttrar [1909335]
17.00 Lilla isbjörn på äventyr [38793]
17.25 Lilla tvåan [446593]
18.00 Den rätta frågan [18915]
18.25 Hjärtan i brand [9533267]
 Sökes: kärleksnäste.
18.50 Tv-nyheter [3593002]
19.00 Regionala nyheter [73267]
19.10 Sporttrutan [8957538]
19.15 Tvåans höstväder [8947151]

19.20 Akuten [4349199]
 Djup elektrostimulering i hjärnan (DBS) botar djup depression?
20.00 Vänner för alltid [64354]
 Colin och Howie går på klassfest.
20.50 Livets nödtorft [7983002]
21.00 Aktuella tvåan [11286]
21.50 Tv-nyheter och sport [3996712]
22.05 Dokumentärprojekt: Taxi in i mörkret: [2296286]
 Om hur tortyrerna i Afghanistan och Irak var logiska konsekvenser av politiken som Pentagon hade godkänt.
23.00 Dokumentärprojekt: Middag i Pakistan [35625]
 I väst benämns Pakistans president som diktator.
0.00 TV-spelet OK – den rätta frågan [662590]
2.00 Tellus-frågesport [1422045]
3.00–4.00 Sudoku [1426861]
4.00 Frågespel [1339381]
5.00 Sudoku [1340497]

6.25 Godmorgon Finland [99562538]
9.10 Vad ska vi äta i dag? [5556199]
9.15 Hollyoaks [5073199]
9.45 Korsord [4739286]
10.30 Emmerdale [121286]
11.00 Nöjesnytt [809847]
11.10 Köpkanalen [2336489]
13.20 Sportchatt och Poker [4996064]
14.25 Hett på fastighetsmarknaden [1462977]
14.50 TOP5-frågesport [649286]
15.20 Intensiven [1455977]
16.15 Matstället [553847]
16.30 TOP5-frågesport [929880]
17.00 De vackra och de djärva [568373]
17.25 Vad ska vi äta i dag? [5764118]
17.30 Emmerdale [930996]
18.00 Du är vad du äter [931625]
 Mandy, 40, och hennes sexåriga dotter bor på tumanhand. Mandy har inte lagat mat hemma på åratals utan köper den alltid färdig. Mandy väger redan över hundra kilo och dotterns mage växer med god fart. Gilliam McKeith lär familjen nya matvanor.

18.30 Förändringen vindar [949644]
19.00 Sjuans nyheter [471248]
19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [258915]
19.25 Dagens väder [4968373]
19.30 Dolda liv [793693]
20.00 Familjeband [765644]
 Amerikansk dramaserie. Skuld och förmögenhet.
21.00 Flykten [310118]
 Amerikansk thrilleriserie. Lik. Fångarnas situation blir allt svårare.
22.00 Tians nyheter [294151]
22.20 Resultattrutan [4311248]
22.30 Keno [841083]
22.31 CSI [100391083]
 Amerikansk kriminalserie. Blåsningen. .
23.30 CSI [397267]
 Amerikansk kriminalserie. Skottregnet. Ett butikskrån slutar i ett blodbad.
0.30 Myytinmurtajat [8981519]
 Farliga silikonbröst?
1.30 Nöjesnytt [6799316]
1.40 Köpkanalen [16715010]
1.45 Poker [5389381]
2.45–6.10 MTV3 Chatt [17964010]

Bygg bro till Vårdö!

■ **Linfärjan** (färjorna) mellan Töftö och Prästö transporterade 2005 ett häpnadsväckande stort antal fordon, nämligen 198.935. Motsvarande summa för år 1995 var 172.875 (källa: landskapsregeringens budget 2007).

Färjornas kapacitet är begränsad. Som en följd därav stockar det till sig rejält, speciellt i samband

med Alfågelns avgångar och angoringar. Trots att färjpas-set är kort kan väntetiden bli lång.

Jag ser bara fördelar med ett brobygge:

Bättre trafikflöde - inga väntetider. Därmed dämpas också den tidvis förekommande rallykörningen mellan Hummelvik och Töftö (för alla vill ju rymmas med på första turen med vajerfärjan).

Vårdöborna kan räkna med betydligt snabbare assistans av ambulans och andra myndigheter än vad som är fallet idag. Det finns tillfällen när sekunder och minuter betyder skillnaden mellan liv och död.

Helt klart samhällsekonomiskt försvarbart.

Och sist men inte minst. Som bekant finns det krafter som vill lägga ner Norra linjen och dra alla trafik över Föglö. Det vill inte jag. En bro till Vårdö befäster Norra linjens existens.

Veronica Thörnroos (c)

► LEDIGA PLATSER

Bilplåtslagare sökes
Anställning enl. överenskommelse. Bostad finns

ÅLANDS BIL & DELAR
Grönbacka 16, 22 150 JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@alandsbilodelar.com
bilodelar.com

► ÖVRIGT

UPPHITTAD KATTUNGE

i Kalmarnäs.
Brun-svart randig med lite vitt. Blått halsband med gråa nitar. Har tappat sin adresslapp som fanns runt halsen.

Ring Anna
0457 54 83 360

► ÖVRIGT

Ålands landskapsregering Skördeskador 2007

Anmälan om skördeskada för ansökan om rântestödslån skall göras till kommunens lantbrukssekreterare.

Anmälan görs **senast den 31 oktober 2007.**

Ålands landskapsregering, jordbruksbyrå

Lagtinget på kramoj

■ **Vår självstyrelse** skall värna om vårt språk, kultur och välfärd. Vi är nu över 30 procent inflyttade från Finland, det bådar illa för vår åländska.

2006 blev vårt fäderneärvda kulturarv vårjakten förbjuden och kriminell genom inkompetenta politikers slarv, som inte kan glömmas eller förlätas. Här hade behövts en framsynt, språkkunnig, seg jurist. Obegrip-liga och ogjorda beslut har kostat flere miljoner euro, som sjukvård och pensionärer hade behövt.

Tunnelbygge till Föglö samtidigt som det bygges en ny storfärja synes helt huvudlöst såväl till grävandet

som trafikeffekten, för färjorna körs nog inte upp på land. Lönsamhetskalkylen var påtagligen enligt order. På förundersökningen av ett omöjligt projekt brändes 1,5 milj. euro.

1 Finland är den rätta kommunstorleken 20.000–30.000 personer. I Åboland och på Hangö udde tror man det och går ihop. Men inte på Åland, där 15 onödiga kommundirektörer 2003 kostade landskapet 700.000 euro. Frågar du en av direktörerna med 5.000–6.000 euro i månadslön är det nog en galen tanke.

Svårbegripligt är, att man kan ge två obekväma dugliga cheftjänstemän

sparken utan laga skäl, den ena med full lön för flere år för att sitta hemma och tvinna tummarna. Likaså partiledare som på eget bevåg beställer grejor av en kompis och en andra partikompis betalar med våra skattepengar. Därtill en frikänd fartdåre. Hur har vi hamnat här?

För fyra eller åtta år sen hade vi i tidningen en septemberledare: ”30 välbetalda jobb utan kompetenskrav bjuds ut”. Uppslutningen var stor och vi fick ett knippe enspråkiga bypolitiker, som hörde hemma i förra århundradet. Det heter: ”Vi är värda våra politiker” för vi har valt dem och ”Allt går i dumt folk”. Svårt att

medge, men så är det.

Nu på ett alltmer Europa-integrerat Åland är läget ett annat. Vi behöver på landskapsnivå flerspråkiga politiker och tjänstemän med universitets- eller högskoleexamen, helst jurister och ekonomer. Andra påstående är självbedrägeri och lögn. Efter alla misstag är erfarenhet ett minus och omval otänkbart. Hur väl vi inser dagsläget och kan i högen av 245 aspiranter sälla vetet från agnarna, det ser vi vid valet 21.10. 2007.

Detta är inget diskussionsinlägg utan ett konstaterande av tråkiga fakta.

Bekymrad ålänning

Åland nedrustar miljöskyddet!

■ **I en insändare** den 24/9 meddelar lagtingsgruppens ordförande att de ”åtgärdat” problemen med miljölagstiftningen för näringsliv och enskilda med bibehållet miljöskydd. Har man verkligen gjort det?

”Förenklad ärendehantering”. Ingenting i ärendehantering har ändrats. Prövningen av verksamheter mot lag är densamma. Det som ändrats är att offentligheten slopats så att färre ärenden kungörs och att sakägare inte behöver delges.

”**Minskad** byråkrati och kortare handläggningstider”. I den nya lagen har bevisbördan och allt utredningsansvar lagts på myndigheten vilket medför lika mycket eller mer byråkrati och sannolikt längre handläggningstider. Detta i sin tur kommer att kräva mer resurser (läs: skattepengar för utredningar och expertutlåtanen). Myndigheten kan inte besitta ALL behövlig kompetens för att täcka in alla tänkbare områden och tekniker.

”**Utan** bekostnad för miljön”. Den nya lagen har jämfört med nuvarande miljöskyddslag ändras till det sämre på så många punkter, ordalydelser, definitioner och bedömningsgrunder att detta i kombina-

tion med ovanstående medför att miljöskyddet försämrats. Miljökunskap som framförts under lagens beredning har inte beaktats på ett konstruktivt sätt.

Den nya lagen löser inte några ”organisatoriska problem” för miljöarbetet. Lagens oprövade rättsverkningar kommer att medföra sämre service för kunden och sämre möjlighet för sakägare att enkelt påverka och delta i miljöärenden. Lagen försämrar också det förebyggande miljöarbete och därmed skyddet av miljön.

I riket och i Sverige föregås dylika lagar och lagförslag av omfattande förarbeten, expertgrupper, paneler, konsekvensbedömningar, utredningar osv. och lagarna baseras på sakkunskap. Detta har förbisetts vid arbetet med den nya lagen. Jag vågar påstå att lagen har tillkommit skyndsamt och har inte getts tillräcklig tid för utvärdering. Resultatet är inte en ny miljöskyddslag värdig skyddet av Ålands miljö.

Mikael Stjärnfelt (lib)

Insändaren kom redaktionen tillhanda redan förra veckoslutet, men har på grund av resa blivit liggande. Vi beklagar.

Red

Tunnel - ja tack till dagens prislapp!

■ **Signaturen** ”Fundersam” undrar vad kandidaterna till lagtinget tycker att en tunnel till Föglö ska få kosta. Mitt svar är: som dagens trafik till Föglö.

I dag kostar trafiken mellan Lumparland och Föglö ca 2,5 miljoner euro per år (lågt räknat), kan en tunnel förverkligas (kapitalkostnad) och drivas (driftskostnad) så att den årliga kostnaden i snitt inte blir mer än dagens så är det min absoluta uppfattning att projektet skall förverkligas så fort som möjligt. På sikt är det den vettigaste lösningen

ekonomiskt eftersom inget tyder på att färjtrafiken blir billigare, tvärt om.

Det är klok politik att investera bort driftskostnader på sikt och flera sådana projekt kunde förverkligas inom skärgårdstrafiken. En tunnel gör att föglötrafiken på sikt blir billigare. En fast förbindelse med Föglö skulle också ge många andra fördelar för Föglö och också möjligheter att knyta bland annat. Kökar närmare fasta Åland.

Danne Sundman
241

Var fanns lagtinget?

■ **Var inte** Ålands lagting närvarande vid **Olof M Janssons** begravning?

Vi blev mycket förvånade vid Olof M Janssons begravning när inte lagtinget hedrade hans minne och gärning. Talman **Barbro Sundback** var visserligen närvarande, lade ner blommor och pratade länge vid kistan i kyrkan men det var tydligen enbart i egen sak.

Vi anser att Olof M Jansson var en engagerad och visionär landstingsman och skulle ha varit värd en hedersbetygelse också från Ålands lagting. Finns det någon förklaring?

Hammarlänning

Talman Barbro Sundback säger att lagtinget som institution inte uppmärksammar

tidigare ledamöters bortgång, däremot nog om en sittande ledamot dör.

– Men för mig personligen var det viktigt att vara där. Vi valdes in i lagtinget samtidigt och satt bredvid varann den första perioden. På mitt band står det därför Lagtingets talman, inte Ålands lagting.

Lagtingets direktör **Lars Ingmar Johansson** hänvisar till lagtingets protokoll, enligt vilket lagtinget uppvaktar vid jordfästning av tidigare talmän och vicetalmän, samt om en sittande ledamot avlider.

– Men Barbro Sundback deltog i jordfästningen uttryckligen som lagtingets talman, inte som privatperson, påpekar han.

Red.

Nya grepp för jämställdhet

■ **FS anser att jämställdhet** mellan kvinnor och män existerar när samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter finns i samhället för kvinnor och män, så är fallet inte idag.

För att nå litet längre på vägen till jämställdhet vill FS att vår riksdagskvinna arbetar för att kostnaderna för föräldrapenningen delas lika mellan föräldrarnas arbetsgivare. Detta tillsammans med en arbetsvärdering inom den offentliga sektorn och den av oss föreslagna barnomsorgs-pengen skulle ge en reell ekonomisk möjlighet för föräldrar att dela på föräldraledigheten och var hemma med sina barn.

Vi är övertygade om att dagens föräldrar är kompetenta att göra detta val och värdera de för- och nackdelar detta innebär. FS anser att det är föräldrarna som skall välja för sina barn inte politikerna.

FS anser att de kommunal barnomsorsavgifterna skall vara flexibla så att föräldrar kan boka upp de tider de behöver och inte betala för dagvård som inte används, detta för att t ex skiftesarbetande och sjöanställda inte skall behöva betala för dagvård den tid som inte utnyttjas.

Kvinnors löner släpar fortfarande cirka 20 procent efter männens. FS vill därför nu verkställa en arbetsvärdering inom den offentliga sektorn

där alla ”kvinno-löner” tas med, även den stora gruppen kvinnor inom den offentliga sektorn som inte arbetar inom vård och omsorg bör tas fram och värderas, så att även de kan få rättvisare löner. Det är inte för mycket sagt att samhället skulle rasa ganska snabbt om dessa kvinnor, löneräknare, byråsekreterare, växeltelefonister, lokalvårdare, dagispersonal och så vidare försvann.

För att nå ett jämställt samhälle vill FS arbeta för att strukturer, nedärvda tankesätt och vanor ändras och inte att jämställdhetsarbetet stannar på en 80-tal nivå utan utvecklas och följa med sin tid.

Jämställdhet är frihet att själv välja sitt liv.

Eva Dahlén
Frisinnad samverkan

Teosto vet

■ **I uppfordrande** stil uppmanar **Stefan Simonsen** partierna att följa gällande lagar kring upphovsrättsliga frågor när man använder musik vid valtillställningar.

Socialdemokraterna har i vederbörlig ordning informerat och anmält till Teosto om våra valtillställningar. Vänligen

Christian Beijar (s)

LUMPARLANDS KOMMUN

SNÖRÖJNINGS-ENTREPRENAD

Byggnadstekniska nämnden i Lumparland utbjuder på entreprenad snöröjning av privata tillfartsvägar och infarter vintersäsongerna 2007/2008 och 2008/2009.

I anbudet skall anges typ av snöröjningsredskap och fordon som används.

Anbud märkta ”snöplogning” skall inlämnas **senast fredag den 19 oktober 2007 kl.16.00** till kommunkansliet i Lumparland.

Förfrågningar beträffande entreprenaden riktas till kommuntekniker Peter Häggström, tfn 359024, eller tekniska nämndens ordförande Bengt-Olof Lindgren, tfn 04573135589.

Byggnadstekniska nämnden

Fs, Ob, c och Åf förbjuder modersmålsundervisning

■**Enligt** FS, Obundna, Cern och ÅF är inte modersmålsundervisningen viktig och den bör inte ges till alla åländska barn. Dessa partier tycker att modersmålsundervisningen inte skall bekostas med skattemedel.

Vad är då viktigare i barnens utbildning, än att barnet skulle lära sitt modersmål ordentligt? Är det inte viktigt att de åländska barnen skall få prata, skriva, känna och utvecklas? Varför skall åländska barn

inte få känna stolthet över sitt språk. Jag trodde att det var viktigt att ålänningarna skulle vara stolta över sitt modersmål! Kanske är det bara vissa ålänningar som man avser med denna mening!

I riket ger man modersmålsundervisning 2 timmar/vecka efter ordinarie skoltid till barn med ett annat modersmål (annat än svenska eller finska). Barngruppen skall vara 4. Barnen samlas i den skola där undervisningen ges.

Britt Lundberg påstod att det finns ingenting som heter hemspråksundervisning i Finland.

Hennes påstående stämmer inte. Det heter hemspråks/modersmålsundervisning och ges även i små kommuner om elevunderlaget är tillräckligt stort, alltså 4 elever med samma modersmål.

Jag får en stark känsla att vissa partier gör skillnad på barn och barn. Detta betyder också att sådan hård politik

försämrar barnens psykiska hälsa. Det finns en omfattande forskning som styrker detta.

Jag tycker att alla barn oberoende av modersmål är lika värda. Jag stäver efter att alla barn skall ha rätt till modersmålsundervisning om elevunderlaget är tillräckligt stort och lärare finns. Jag har alltid strävat efter rättvisa för alla svaga i samhället och kommer att göra det även i lagtinget (om jag blir invald).

Sirpa Eriksson (lib)

God planering grund för kommunens avloppsutbyggnad!

■**De skärpta** kraven för fastigheternas enskilda avlopp är fullt berättigade ur vattenskyddssynpunkt, men eftersom kommunerna saknar godtagbara utbyggnadsplaner, vet fastighetsägarna inte om det blir aktuellt att ansluta sig till kommunens avloppsnät eller om man är tvungen att bygga om det egna avloppet.

Landskapsregeringen skall kräva att kommunerna utarbetar sådana planer, att fastighetsägarna vet vad som händer. I avloppsplanen skall anges gränser för utbyggnaden

och kostnadsberäkningar, så att anslutningskostnaden kan beräknas och jämföras med utbyggnadskostnaden för det egna avloppet.

En heltäckande utbyggnadsplan med klara gränser är mycket viktig för fastighetsägarna. När den har godkänts i fullmäktige kan i byggnadsordningen införas krav på att fastigheten ansluts till avlopp när detta är möjligt. Landskapsregeringens krav på att fastighetsägarna tecknar ”förbindelser” om anslutning före år 2014 bör

upphävas, eftersom en enskild fastighetsägare inte kan påverka tidsplanen!

En avloppsplan med klara gränser ger också besked till fastighetsägare utanför avloppsnätet. Kommunen kan i byggnadsordningen ta in de skärpta reningskraven för enskilda avlopp, som då gäller direkt vid nybyggnad eller vid ombyggnad som kräver byggnadslov eller vid frivilliga åtgärder på avloppet. Kraven på att åtgärder före 2008 för enskilda avlopp med tvåkammarbrunnar eller tidsfristen 2014 för avlopp med någon

slag av infiltrering, bör båda upphävas.

Många fastighetsägare bygger redan i dag om sitt avlopp på frivillig väg och när gränsen för kommunens framtida avloppsnät har angivits, kan man förvänta sig att ännu fler fastighetsägare går in för frivilliga ombyggnader. Tillsammans med de standardförbättringar som sker vid ny- och ombyggnader, kan avloppsutbyggnaden ske i tillräckligt snabb takt utan uppställda tidsfrister.

Carl-Gustav Flink (ob)

Nu behövs bra seniorboende!

■**40-talets** stora årskullar börjar bli litet till åren nu. Många bor i egna hus som efter hand blir allt tyngre att hålla i gott skick. Allt fler ser sig om efter bekvämt boende där man kan sköta sig själv på ett enklare sätt. Samtidigt söker barnfamiljer efter egna hemshus.

Alternativet för oss pensionärer är att köpa eller hyra en lägenhet. Men det

är fruktansvärt dyrt – för dyrt för många. Det finns helt enkelt för få lägenheter på marknaden. Marknaden i all ära, men allt kan inte ”marknaden” fixa. Mer måste till. 40-talisterna knacker på dörren!

Här måste samhället träda till för att skapa förutsättningar för att öka tillgången på lägenheter för seniorboende. En åtgärd vore att ge Marstad i uppdrag att bygga

och planera, i samarbete med seniorerna, hyreslägenheter särskilt lämpade för seniorboende med rejäla utrymmen för sociala kontakter. Ensamhet är för många gamla ett stort gissel.

En annan åtgärd är att tillåta att bygga på höjden, 8 – 12-våningars hus, utanför stadskärnan, men fortfarande nära till butiker och annan närservice. Samlat boende

underlättar också för den allt viktigare hemvården att hinna med sitt arbete. Det är säkert också intressant både för Marstad och ”marknaden” att bygga höghus med aktiellägenheter eller bostadsrätter.

Sammantaget skulle dessa initiativ skapa en lättare bostadssituation för alla som vill bygga och bo i Mariehamn.

Karl-Johan Fogelström (s)

Uppskattad sjukskötarutbildning

■**Utbildningen till sjukskötare** på Åland är en uppskattad utbildning såväl av arbetslivet som av de studerande och den är attraktiv för den som önskar utbildning inom området. Sjukskötarutbildningen är vid sidan av sjökaptensutbildningen den som lockar flest sökande till utbildning på Åland på högskolenivå och som har den bästa genomströmningen av utbildningarna på högskolenivå.

Sammanlagt 50 personer studerar idag till sjukskötare och sammanlagt 55 har hittills tagit examen från programmet på Åland. På grund av det mycket stora intresset för utbildningen och den goda genomströmningen har gruppstorleken utökats från 12 till 16 till 18 och nu senast till 20 studerande vid Högskolan på Åland.

Sjukskötarutbildningen på Åland har ett femtiotal sökande vid varje ansökningsstillfälle. Utbildningen

har en hög andel sökande från Åland. Detta år var 84 procent av de sökande från Åland, 10 procent från Sverige, 4 procent från Finland och 2 procent från övriga länder.

Vid senaste genomgång av genomströmningen för dem som startade utbildning på högskolenivå åren 2002 och år 2001 kunde konstateras att alla som påbörjade sjukskötarutbildningen år 2002 har avlagt examen och alla utom en av dem som påbörjade utbildningen år 2001 har avlagt examen.

I en insändare den 6 oktober i Nya Åland frågar Dennis Björk om någon utredning sker när det förekommer avbrott. Av dem som inledde sina studier i januari 2006 finns inte längre fyra av dem som antogs kvar vid utbildningsprogrammet. Orsakerna är flytt till annan ort, familjesituation och vård av barn, sjukdom respektive olycks-

händelse. Det förekommer ibland att flera avbrott drabbar en och samma årskurs på ett program. Detta har hänt för den här gruppen. Flera av de studerande som inledde sina studier år 2006 har även just nu studieuppehåll, vilket högskolestuderande har rätt till.

Eftersom en ny utbildningsplan har tagits i bruk har man från programmets sida noga frågat de studerande om de anser att utbildningen är väl utformad eller om justeringar och ändringar behövs för att den skall fungera bättre. Svaret från de studerande har varit att utbildningen fungerar mycket bra så som den nu är utformad. Kursutvärderingarna från den studerande-gruppen som Dennis Björk frågar om ger såväl lärarna som kursernas utformning ett mycket gott betyg.

Gällande språkundervisningen läser de studerande på vårdprogrammet engelska som obligatorisk kurs och öv-

riga språk som valfria kurser. För den som har annat språk än svenska som modersmål förutsätts att man har hunnit träna sin svenska tillräckligt innan man påbörjar studierna. Högskolan erbjuder idag endast studier på svenska. Utbildningar på engelska efterfrågas dock allt oftare och är en utvecklingsmöjlighet för högskolan.

Dagens sjukskötarutbildning i Norden och i Europa är evidensbaserad. Sjukskötarstuderandena får alltså numera i sin utbildning ta del av forskningsresultat från omvårdnadsforskningen och kan därför efter genomförd utbildning på ett annat sätt än förr bidra till utvecklingen inom vården och även genom detta motivera förnyandet av vårdrutinerna. Detta är till nytta för oss alla när vi är i behov av sjukvård!

Anette Häggblom, programledare
Agneta Eriksson-Granskog, rektor

Glädje, spänning i äldrevården

■**Lis Karlsson** hänvisade till min inställning om äldreomsorgen och flera insändare har begärt klara och tydliga visioner från politikerna. Här kommer min om äldreomsorgen.

Utgångspunkten för den enskilde individens egna önskemål och intressen måste dock alltid vara anpassad för en individuellt utformad vård.

Glädje, spänning, kärlek och kulturella upplevelser är viktiga inslag i äldrevården. Rent medikala och vårdinriktade insatser riskerar ibland att få för stort utrymme i vården. Stödet, vården och omsorgen måste utvecklas så att fler får möjlighet att bo

kvar i sin ursprungliga bostad eller boendemiljö.

Äldrandet måste få ske under trygghet, värdighet och känsla av behövighet/prestation i samhället. Förbyggande hälsovård skall ges i form av hembesök eller erbjudande av hälsokontroller med regelbunden uppföljning till alla personer som fyllt 70 år.

Äldreomsorgsdirektioner bör inrättas i varje kommun. En äldreombudsman bör finnas på Åland, som företräder de äldres intressen och behov, framför deras åsikter och fungerar som en slags remissinstans för de äldre.

Kjell Mattsson (lib)

Populistisk journalistik

■**Nya Åland ber** helt förståeligt om ursäkt för sina oseriösa så kallade valpejlingar. Chefredaktör **Nina Fellman** erkänner att tidningen blivit lurad men drar sedan alla partier över en kam genom att hävda att inte ett enda parti hållit sig för god för att spela elakt spel.

Låt mig som partisekreterare för Ålands Framtid protestera mot Nya Ålands insinuationer. Ålands Framtid har inte på något sätt försökt manipulera resultatet. Nya Åland borde själva reagerat på de våldsamma kasten i partiernas understöd. Ålands Framtid förväntar sig en ursäkt för denna politiska form av förtal alternativt att Nya Åland berättar hur vi förvrängt resultatet.

I Nya Ålands första väljarsympatiundersökning reagerade jag över sättet att väga rösterna. Undersökningen var mycket otydligt presenterad, av avgivna 85 röster fick Ålands Framtid minst 11 röster, vilket motsvarar 13 procent och 4 mandat. Enligt Nya Ålands redovisning fick Ålands Framtid bara 2 mandat.

Att Nya Åland har väljarundersökningar som de viktat på ett ovetenskapligt sätt så att det passar deras syften får läsarna finna sig i, sist och slutligen är det ågarna som bestämmer.

Men att Ålands Radio, Ålands enda samhällsägda public serviceföretag, också ägnar sig åt samma populistiska typ av journalistik får många att reagera. Borde inte Ålands Radio stävja populism och presentera fakta? Reagerar inte Ålands Radios uppdragsgivare över detta?

Ålands Framtid har under denna valrörelse klumpats ihop med de övriga partierna även ifråga om valreklamens längs vägar. Flera partier följde inte reglerna för hur nära vägkanterna dylik trafikstörande reklam får placeras. Låt mig även här understryka att Ålands Framtid med omtanke om trafiksäkerheten enbart valt att satsa på de offentliga reklamplatserna och således inte kan anklagas heller här för felaktigheter.

Till sist ett enkelt konstaterande: de två seriösa valenkäter som utförts under senare år, där ÅSUB:s är statistiskt säkerställd, har bägge indikerat att Ålands Framtid har ett väljarstöd som räcker till för fyra eller till och med flera mandat. Det är därför vi inte kunnat ta den senaste tidens pejlingar som annat än rena skämten.

Birgitta Bergman-Jansson,
Partisekreterare
Ålands Framtid

Vem betalar valreklamen?

■**Inför årets** riksdagsval förekom i tidningarna ett livligt spekulerande i vem som sponsorerat vilken kandidat, och med hur mycket! Kravet från massmedias sida på kandidaternas sponsoreringsredovisning var envist och ihärdigt.

Med tanke på de stora och påkostade utskicken till alla hushåll från flertalet politiska parter i höstens val, och med tanke på den stora och påkostade valreklamen utmed vägar och tidningar så undrar

jag om det vore skäl till en lika kritisk granskning från massmedierna även nu!

Alltså, vem sponsorerar all denna valreklam? Vart skickas valreklamsfakturorna? Är det alla skattebetalare som efter skattebetalningsförmåga får stå för fiolerna? Eller finns det rika och mäktiga sponsorer i bakgrunden, som genom att hjälpa ”sina” kandidater till valseger också hoppas på att indirekt få en hand i syltburken?

Runa Lisa Jansson

(S) - partiet för arbetstagarna

■**Du som** är arbetstagare borde satsa på Socialdemokraterna.

Vi jobbar för dig som är arbetstagare och samarbetar med fackförbunden. Alla arbetstagare borde vara fackmedlemmar. Utan fackförbund skulle arbetsgivaren

kunna sätta egna löner, ett kollektivavtal finns och måste följas. Tack för att fackförbunden finns.

Vi socialdemokrater jobbar för allas bästa
Mvh

Monica Jansson (s)

Nyankortsvinnare:
Märta Sjöblom-Berg
Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Synd bara att några respektlösa idioter envisades med att störa framträdandet genom att sitta och skräna högt. Pinsamt.

MESSARE

Förslag för ny förvaltning

■ **Nästa LR** bör ta en del nya grepp på ledningen av landskapsförvaltningen, i synnerhet den allmänna förvaltningen i Självstyrelsegården.

Här några konkreta förslag: Börja med insikten om att LR är ansvarig för en stor organisation med en mycket viktigt uppgift: att verka för Ålands bästa. Målet bör vara en lika effektiv verksamhet som i det privata. Då ska man tänka på

att inte isolera sig i S-gårdens tredje våning. Och att allting inte är ”politik”.

LR ska inte reagera enbart när en tjänsteman trampar ledamöterna på tårna utan också när någon klart underpresterar eller bryter mot tjänsteplikten. Ta tag i sådana problem och var inte rädda att t.ex. säga upp någon, när det finns en objektivt godtagbar orsak till det. Landskapsförvaltningen ska

inte vara en skyddad verkstad. Men följ regelverket!

Rekrytera chefer, som kan leda. Enbart erfarenhet av ledarskap räcker inte. Ställ därför krav på en dokumenterad ledarförmåga hos den som ska väljas till en chefspost och kolla upp saken med tidigare arbetsgivare.

Glöm de stora, omvälvande reformerna, som ofta tenderar att bli kontraproduktiva på

grund av att personalen ”körs över” vid genomförandet. Gör i stället kontinuerligt små förbättringar utifrån de anställdas och kundernas förslag. Precis som i pardans rekommenderas alltså små, korta steg i stället för stora kliv. Det borgar för balans och styrförmåga och ett behagligt framskridande. Var redo att ompröva målet under arbetets gång.

Tro inte att sammanslag-

ningar till stora organisationer alltid är lösningen. Befrämja i stället ett samarbete mellan existerande enheter.

Allt förändringsarbete ska redan i sin linda förankras hos och sedan göras i samarbete med de anställda.

Glöm inte att utvärdera resultatet av ett förändringsarbete. Och att korrigera det som inte blev bra!

Jörgen Erlund (ob)

Självstyrelse ja - självständighet nej

■ **Ålands** Framtid fortsätter att predika sin ”frälsningslära” – om Åland blir självständigt löser det alla problem!

Så är det naturligtvis inte alls. Jag vill kommentera ett

uttalande av **Anders Eriksson** rörande fil.dr. **Kenneth Gustavssons** analys av Ålands säkerhetspolitiska läge, där Gustavsson pekar på Rysslands centrala roll.

AE säger att om det är som Gustavsson säger, så kan inget område ha blivit självständigt. Uttalandet är härresande (tom. på mig) och visar med all önskvärd tydlighet att man inom ÅF

inte har en blekblå aning om vad säkerhetspolitik är och hur den bedrivs.

Blotta tanken på att ÅF vill ansvara för Ålands säkerhetspolitik i framtiden är skräm-

mande – övermåttan skrämmande!

Därför, bästa väljare, glöm ÅF och rösta på det stabila självstyrelsepartiet liberalerna!

Folke Sjölund (lib)

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Jag hoppas verkligen att polisen som har misshandlat mistar sitt jobb. Annars måste vi ju börja bli rädda när vi möter en polis. Vill inte tappa förtroendet för den Åländska polisen.

Fundersam

■ ■ Stora lökar, men vem f-n är amaryllis? **0405**

■ ■ En fråga till **Tor Rönnerberg** på Eckerölinjen - vad kostar det att åka 5 personer och bil t/r?.Med Älfen kostar det 10,70 euro för vilken ålänning som helst.. **0400**

– Personbiljett t/r 6,70 euro per person (aktieägare och barn under 12 år åker fritt), personbil 6,70 euro enkel, svarar försäljningschef **Tor Rönnerberg** på Eckerölinjen.

■ ■ Någon tog min jacka från Indigo i fredags, storlek S, grå med dubbelknappar? Jag har din, storlek M. Jag vill ha tillbaka min... **Hör av dig - 0457 342 1330.**

■ ■ Det börjar bli rätt mycket valreklam överallt. Man får hoppas att alla sen städar upp efter sig åxå. **0400.**

■ ■ Brolle Jr var helt fantastisk på Mariepark i lördags och maten var jättegod! Synd bara att några respektlösa idioter envisades med att störa framträdandet genom att sitta och skräna högt. Pinsamt. Kunde ni inte bara stanna hemma istället och låtit oss andra njuta av musiken?? **0457.**

■ ■ Lita inte på valmaskinen! När jag fått användarnamn och lösenord och skulle fylla i frågeformuläret, hade någon annan redan – av misstag? – fyllt i svaren för mig. Svaren

är alltså inte mina egna!! **Jörgen Erlund.**

■ ■ Vad menar ni? Jag ha inga skickat något mess! **0457.**

■ ■ Tack Nina Fellman för din ledare 1.10 angående att demokratiörelsen i Burma är tystad. Jag håller med om att det är allas vårt ansvar och att vi alla borde skämmas för att vi låt det ske! **Sophy Elevall.**

■ ■ Hur kan man sätta såna fantasipriser på några av de bilar som säljs vid TB? Ta exempelvis den importerade Chevrolet Transporten -99 som är till salu för hela 19.800 euro, det är åtminstone 7.000 euro för mycket!! Men ingen låter väl sig luras att köpa en sån bil till ett sådant otroligt fantasipris? **0457.**

■ ■ Dagistant i Jomala...? **0457.**

■ ■ Du som tog två hundkoppel i Ämnäs, sätt tillbaka dem! Jag behöver dem! **0457.**

■ ■ Tack Kent D för dina tusen tecken "livet skall vara suveränt" är en annan valslogan, som i alla fall jag blir illamående av. Ingens liv är suveränt hela tiden och inget ens att eftersträva utan innehåller så mycket mer. **040.**

■ ■ Jag tycker att den politik vi har är onödigt och kostar bara skattepengar till löner som politikerna hävar in även fast de oftast inte gör något så jag lägger min röst som protest och hoppas istället på att åländsk politik avvecklas och

lägger sig på kommunnivå. Vi är ju för fasiken bara 27.000 invånare.. **Jisses!!**

■ ■ Våldigt ömma tår verkar damerna i kören ha. En körledare har gått i pension, en slutat när hösten är planerad, nya kunniga finns att erbjuda. Då är man illa behandlad! Det anser bossen själv är förfärligt! Det gäller torsdag inte sängen eller kyrkan. **Också körsångare**

ungdomarna Jessica, Robban, Sara, Mickan och Henrik som skötte serveringen och till ALLA gäster som var med och gjorde Sten-Anders 50-årsfest oförglömlig. Utan er hade det inte blivit fest! Han fick verkligen så han teg, men han är nöjd! **1.000 tack! Tina.**

■ ■ En ros till Ålpress vore på sin plats om chefen kunde i press förklara varför man har tidvis svårt att finna chaufförer för till exempel helger. Ni hade en mycket erfaren chaufför cirka 2 helger som var beredd på att jobba mer än veckoslut. Tydligen dög han ej trots mycket bra meriter.

Kan chefen för Ålpress ge en för allmänheten förståelig förklaring kring detta? Kan vara svårt få tag på chaufförer snart trots bara B-kort! Rykten går! **Ev. sökande men avrättad av andra**

Svar: – Vi har många sökande till helgchauff-förstjänster och ibland visar det sig tyvärr att arbetet inte riktigt passar samtliga. Vi har även låtit några sluta då det visat sig att de inte varit pålitliga och dykt upp på arbete vilket ställt till problem för både oss och våra kunder. Vi har för närvarande 6 stycken duktiga helgextran men välkomnar messaren att söka arbete då vi alltid är intresserade av framförallt pålitliga och duktiga personer. Har man frågor om arbete så är man välkommen att ringa mig närhelst under dygnet, säger **Johnny Hellman**, vd på Ålpress.

■ ■ Du som säljer havtornspress, är den i rostfritt? **0457.**

■ ■ Dagens ris åt Avancia som låter barn få vistas i gymmet! Igår (torsdag) var det en kvinna som hade sin 6-7 årige son med när hon tränade. De maskinerna är inget för barn! Man blir ju att fundera över både barnets bästa och skaderisken för oss andra som också använder maskinerna! **Annars nöjd gymmare**

Vi har ställt frågan till Avancias innehavare **Peter Meklin**, som inte vill svara.

■ ■ Danssugen? Nu börjar vi igen på dartklubben den 3:dje oktober kl 19:00. passa på vill du lära dig bugg eller styrdans så fixar vi det. **Alla hjärtligt välkomna!**

■ ■ Du "utv.tekn." - Miljöbilens effekter är väl som annonsförda cigaretter light..eller? Rejält ska de va, sa hon som mjölka kon. **0457.**

■ ■ Vad exakt betyder "radikal kreativitet?" Har det med hastighetsuppgivelser vid Yperflygning att göra? **Tiny T.**

■ ■ Du din optimistisk skärgårdsbesökare, flytta till en skärgård och känn på hur de känns. Sen kanske du är tyst. **Mvh en arg skärgårdsbo.**

■ ■ Optimistisk skärgårdsbesökare som skrev i Nyan om skärgården, du har tydligen ingen aning om hur det är i skärgården.. **Hälsningar en skärgårdsbo.**

■ ■ Är det någon som vet om den söta blondinen i baren på Pafen är singel? **0457.**

■ ■ Till slutkörd vårdare/småbrukare. Ca. 50 procent av dagens jordbruk på Åland kommer inte att kunna bedriva "bidragsbruk" efter 2013. Och följaktligen försvinna/omstruktureras sig själva eller gå i konkurs. Satsa på värden eller ekologiskt jordbruk till 100%, fungerar vinstgivande även i liten skala, båda går inte. Vilka andra icke vinstgivande småföretag hålls i gång av myndighetsstöd? **0400.**

■ ■ Du i röda Escorten på Odalvägen. Du kör som en idiot. Tänk att det är många som går längs vägen. Även barn och ungdomar. Du borde bli av med kortet innan någon får sätta livet till. **040.**

NYANS ROS

...till **Robin på Simons** för virket i lördags, långt efterarbetstid. Många tack från oss lite norröver.

...till **Daniel Eriksson** från Ålandstidningen som missade festen för att vara med och fotografera fotbollsspelarna på Låsnatten i fredags. TACK från alla barn, föräldrar och lärare på Ytternäs.

...till **fotbollsspelarna från Ålands United och IFK Mariehamn** som deltog i Låsnatten på Ytternäs skola i fredags. Att ni, med lagdräkterna på och en bok i handen, blev läsande förebilder för våra barn är inte bara häftigt – det är dessutom jätteviktigt för barnens läsning. TACK från alla barn, föräldrar och lärare som var med!

...till **Ytternäs skola, Hem och skola** och framför allt **Elsbeth Randelin** för att hon ytterligare en gång orkat genomföra en läsnatt för eleverna i Ytternäs skola. Vi uppskattar alla ditt arbete. Även **eleverna** som var med på läsnatten är värda en varsin ros för att de skötte sig så bra och faktiskt låg lugnt och stilla med sina böcker och ficklampor och läste. Detta är en upplevelse för oss alla! Nöjda men trötta föräldrar.

...och ett varm tack till **de i hemtjänsten i Mariehamn** som uppvaktade mig i samband med min pensionering. Barbro Lindeman.

...till **farmor Lena, farfar Börje och mommo Inger** samt **"moster" Anita** för all hjälp vid Leias dop, tack även till **"gummor" Madde** och **"gummor" Marie** för fina dikter, **Jessica** för foto-grafering, **morbbr Benny** för filmning, **kusin Caroline** och **dopförrättare Maria Båsk** för att ni gjorde Leias dop till en fin och minnesvärd dag önskar Bodil och Niklas.

...till **alla** som medverkade i Hippojippofesten i lördags i Jomala. Tack till **killarna i Jomala frivilliga brandkår** som förevisade brandbilarna och lät barnen åka brandbil. Tack till **Kari Niskanen, Jomala församling, Folkhälsan i Jomala, Vikingaåsens skola, föräldrar och elever i klass 6 a**, tack till **Olle** och **Ståni** som bjöd på rolig underhållning, tack till **konstnärerna Inga-Britta Wiktorsson, Elvi Henriks-son** och **Mikaela Elfsberg** och Kari som ställde ut konst och skänkte konstverk, stort tack till **tekniska avdelningens personal** som hjälpte till med transporter, tack till **An-nika Sjöholm** och **Annika Elfsberg** som jobbade, **kantorsfamiljen** som gjort upplåt gården och sist men inte minst tack till **alla glada barn och vuxna** som besökte festen! Gunilla J, bibliotek och kulturavdelningen.

....till **Carina Eriksson** för att du fixade en trevlig släkträff och den goda maten du bjöd på. Anna med familj rosar.

.....till **den servitör** på Mariepark som INTE var släkt med Koskinen. Fortsätt jobba som du gör så har du bara glada gäster. Kram från oss 3 pigga damer med för lite säss.

HÄLGE

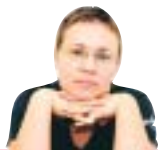

ZITS

”Min plan är att vara elak även i fortsättningen.
F.D. BLOGGARE ALEX SCHULMAN I SVENSKA DAGBLADET

| ledare |

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Min mening Malin Lundberg

Kritiska reportrar kärade ner sig i Brolle

Fram till i torsdags var **Brolle Jr** bara ett av många svenska popsnören, med halvtrista låtar och groteskt ful frisyra. Ett telefonsamtal och en supékonsert senare är han plötsligt en suverän artist, med underbar sångröst och så fina ögon att man inte längre ser så långt som till frisyren. Låt mig ta det från början. I torsdags gjorde jag Nyans nöjessidor som vanligt. Hade bokat in en intervju med Brolle inför de spelningar han skulle göra på Mariepark under helgen. Sent om sider ringde han upp. Trevlig och vanlig var han, eller kanske bara väldigt väl mediatränad. Även **Johanna** på Åland 24 fick äran att intervjua Brolle, och plötsligt inser man fördelen med tv-mediet där alla intervjuer görs ansikte mot ansikte, Johanna din lyckost.

Kanske finns det ändå en fara med att tv-intervjua söta pojkar från Norrland, för efteråt var Johanna om möjligt ännu mer tagen än jag. – Åh vad han var söt, och trevlig och vanlig, inte alls så där tillgjord och konstlad som kändisar kan vara, hyllade vi ikapp medan vi kollade in Johannas orederade material med näsorna uppträckta mot dataskärmen. Och i samma stund som Brolle kastade en slängpuss till kameran bestämde vi oss, fredagens supékonsert kunde vi inte missa.

Nu är det dags att hylla konceptet som Mariepark tagit fram. Trerätters middag i ljuset av kandelabrar vid vackert dukade bord satte stämningen perfekt. Att spelningen inte började förrän alla hade hunnit äta upp var också ett stort plus i kanten, för slamrandet av bestick eller servitörer rusandes mellan borden hade troligtvis förstört den trevliga upplevelsen som nu inkluderade god mat, trevligt sällskap och ett samtal som förstås rörde – ingen överraskning där – Brolle.

När spelningen började var väl jag och Johanna i och för sig inte särskilt svårflirtade. Men ändå, med risk för att lämna en väldigt färgad recension: konserten var helt suverän! Den inleddes lågmält med Brolles första hit *Playing with fire*, en låt som jag aldrig egentligen gillat men som i stunden kändes helt okej. Sedan fortsatte spelningen med gamla godingar undertecknade **Elvis**, **Johnny Cash** och **Simon and Garfunkel**. En ny låt från den kommande skivan bjöds vi också på, och jag kan bara hålla med skivbolaget, Brolles svenska låtar berör långt mer än de på engelska.

Efter en och en halv timme var konserten slut. Publiken på Mariepark, vars medelålder måste ha legat runt 50-strecket, ropade och applåderade tappert i säkert tio minuter för att övertyga Brolle om att göra fler än två extranummer. Kvälens enda besvikelse var att det inte lyckades.

Nu skall det tilläggas att jag och Johanna verkligen försökte vara kritiska reportrar även när vi intervjuade Brolle. Båda hade vi tänkt ställa den självklara frågan om hans fula frisyra. Ställa han mot väggen och kräva ett svar på hur i himlens namn han frivilligt går runt med håret på det där sättet. Vi hade faktiskt goda intentioner, men han charmade bort oss.

Klandra oss inte, han hade gjort samma sak med er. Jag lovar.

Inte lätt att göra rätt, men svårare att synda

In i värmen. Alla vill dit, till lagtingshuset, men vad är det värt?

Foto: JONAS EDSVIK

Vad är hög moral i praktiken? Är det att kunna göra det rätta fast det går emot ens egna intressen?

Det är svårt med moral. Det allra svåraste är att hålla en hög moral ensam, det vill säga att göra det rätta även när andra gör fel. Kanske är det rentav kärnan i ett moraliskt sätt att tänka, att göra det rätta även när det inte tjänar ens egna intressen eller rentav motverkar dem.

Vi är här ute på djupa filosofiska vatten, och om filosofi vet jag uppriktigt talat inte mycket. Däremot får man som journalist en hel del praktisk erfarenhet av vardagsetik och vardagsmoral. Med mediamakt är det ju så att det ger en skribent makten att benämna, makten att lyfta upp eller skjuta ner. Det finns många som tror att journalister är okunniga om sin makt, att vi rentav inte vet vad vi gör. Andra åter tror att journalister sitter och driver kampanjer för olika saker och syften.

En mycket bred allmänhet har ingen aning om skillnaden mellan en annons, en insändare och en redaktionell text. Det har hänt (helt oskojat) att en kandidat uppställd i lagtingsvalet 2007 ringt och frågat en reporter om vad det kostar att få en text skriven inför valet.

Naturligtvis begår journalister misstag, vem gör inte det? Däremot är inte åländska journalister, på vilken redaktion det än vara mån, besjälade av illvilja, lögnaktighet och allmän förstörelselusta. De flesta jag mött vill kort och gott göra ett bra jobb i allmänhetens

tjänst, och sedan gå hem och sova lugnt på natten.

Det tror jag gäller de flesta politiker också, men i valtider finns det alltid några som grips av en slags existentiell ångest som gör att de ser ondingar i alla buskar, och alldeles särskilt i alla spalter. Det är då bilder mäts per millimeter och uttalanden i gram papper det är tryckt på.

Det är också då som den moraliska ryggraden visar sig. Frågor ställs på sin spets. Ett exempel är, naturligtvis, Nya Ålands valpejling förra veckan.

Den var lätt att manipulera. Visst.

Vi borde ha genomskådat det. Visst.

Vi var för godtrogna. Visst.

Och nej. Nej. Nej. Det är inte självklart, tack och lov, att journalister på Åland självklart misstänker sig vara utsatta för systematiskt fusk i en valpejling. Vi lever i ett samhälle där vi litar på folk i oerhört stor utsträckning, och det är en bra sak. Det är fortfarande så, hoppas jag, att våra politiker i det stora hela är ärliga människor.

Eftersom Nya Åland inte bedriver polisutredningar kommer vi inte att komma med en lista på skyldiga. Vi kommer inte att sätta mer krut än vi gör i dagens tidning på att reda ut vem som gjorde vad och på vems instruktioner. Vi nöjer oss med att konstatera

att den metod vi hittills använt nu omöjliggjorts och att vi måste hitta nya vägar.

Det tråkigaste är att vi inte längre kan bjuda våra läsare på ett inslag i valrörelsen de blivit vana med, och som både höjt valtemperaturen och ökat intresset för valet. Vi vet att många politiker ogillat valpejlingarna, men de har inte varit till för våra politiker, utan för väljarna.

Kanske hade den lätta vägen för Nya Ålands del varit att vissla på och låtsas som det regnar, i stället för att bita skammen i huvudet och säga som det är. Det hade varit fel.

Om inte annat, så är vår ambition att göra rätt.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Torget: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmaterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 ¹⁾ → 11.00 ²⁾	ÅBO → 17.00/18.30	M:HAMN 12.55 L → 23.20 L	M:HAMN 04.25 → 13.05 L ¹⁾ 23.30 L	STOCKHOLM 09.30/17.00 → 18.15/19.15 ¹⁾ 06.00/07.30 K	M:HAMN 23.45 → 01.40 10.50
M:HAMN 23.55 →	H:FORS 09.55/17.00 →	M:HAMN 04.15 →	L = Långnäs K = Kapellskär		

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck, bilj. försäljn. ej kan garanteras Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

1) Charter 9-10,10, 14-15,10 och 19,10.
Ring för mera info.
2) 27,10 avg från Långnäs

SILJA LINE
A member of AS Tallink Group

TALLINK

Sthlm	-	Mariehamn	-	Tallinn
18.00	-	00.50	→	01.00 - 10.00
10.00	-	05.00	→	04.50 - 18.00

Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007					
MARIEHAMN – KAPELLSKÄR			Fredag – söndag		
Måndag – torsdag	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	
08.00	→	09.30	07.00 I)	→	08.30
16.00	→	17.30	13.00	→	14.30
15.30	→	12.00	19.00	→	20.15
22.30	→	19.00	12.30	→	09.00 I)
			18.30	→	15.00
			00.05	→	20.30
I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!					
Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.					
ÅLAND–STOCKHOLM dagligen			ÅLAND–FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30		03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40		14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30		23.45 M	→	10.00
14.25 M	18.55		14.10 M	→	08.45
14.10 M	→	07.45	01.00 L	→	21.00
23.35 M	→	16.45	04.25 M	→	17.30 3)
07.45 M	→	18.00 2)			
03.20 L	→	20.10			
2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!					
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 12 EUR/person.					
M=Mariehamn L=Långnäs Boka alltid din resa! VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11 www.vikingline.ax					

Fem-dygns-prognos nyan.ax

Turlista t.o.m. 6/1 2008			
OBS! Lokala tider			
Från Eckerö			
Alla dagar		13.30	18.30
Fredag–måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag–söndag	10.00	15.00	20.00
Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 18/10 kl. 8.30, 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00 Ej trafik 24–25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00			
ECKERÖ LINJEN			
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerölinjen.ax			

BIRKA PARADISE			
Alla dagar	M:hamn 10.00	⇒	Sto 15.45
Sönd-tisd	Sto 18.00	⇒	M:hamn 02.00
Onsd-lörd	18.00	⇒	03.30
BIRKA CRUISES			
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027 FAX: 15118 www.birkaline.com			

Ring och
TIPSA!
23 444
DYGNET RUNT

Nya Åland
☆☆☆

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

dagens ålänning

“Tuss trodde att hon hette Nej”

På långt håll syns det att Daniel Karlsson har varma känslor för sin nya livskamrat, schäfervalpen Tuss, fyra månader och en vecka, just denna dag, den 8 oktober. Daniel har fått vara hennes husse i drygt två månader.

Och i 15 år framåt ska hon styra ditt liv?

– Ja, det hoppas jag på.

Och ut får du gå fyra gånger om dagen?

– Nu just är det mycket mer än så. Hon behöver få komma ut varannan eller var tredje timme.

Daniel avslöjar att både Tuss mormor och pappa är polishundar, men att hon själv är resultatet av en tjuvparning. Hon lyssnar nog på hans röst, men vill hellre hoppa upp och hälsa på människor omkring.

– Nej!

Husse låter lugn men bestämd. När han säger ”Tuss” spetsar hon genast öronen.

– Jag har tränat mycket på att hon ska lyssna på sitt namn. Hon trodde nog först att hon hette ”Nej” – det är ju det man säger

I djuraffären. Daniel Karlsson är med sin schäfervalp Tuss i djuraffären för att inhandla en ställning för cykelträning. Men akvariefiskarna intresserar Tuss just för stunden. Hon tycker nog annars om att springa. Och springa fort.

oftast den första valptiden.

Vad sysslar du med själv?

– Jag är arbetssökande, som det heter. Har påbörjat en utbildning i grafisk design, men går just nu på en jobbsökarkurs som arbetsförmedlingen har skickat mig på. Där får Tuss vara med. Men hon håller på att ömsa tän-

der så hon blodar ner överallt. Stackarn!

Vem hälsar du till?

– Min hälsning går till grannen **Elenor Blomberg**, som hjälper till med Tuss ibland.

Text & foto:
KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

vädret

Tisdag

Stockholm +9/+4
Åbo +9/+4

Onsdag

Stockholm +9/+0
Åbo +5/+3

Torsdag

Stockholm +6/+4
Åbo +6/+4

I går kl 15

Jomala +9
Åbo +9
Helsingfors +9
Stockholm 12

Max/min temp. 1.10 - 8.10. klo 9

Jomala +13,4 1.10. +5,8 4.10.
Åbo +15,9 5.10. +5,7 7.10.
H:fors +15,4 1.10. +8,5 7.10.

För ett år sedan

Jomala 10
Åbo 11
Helsingfors 12

Utomlands i går

Köpenhamn 13 Paris 17
Oslo 11 Wien 15
Bryssel 12 Madrid 24
Berlin 14 Rom 24
Moskva 11 Aten 26
London 15 Las Palmas 25

Solen i dag

Upp 8:03 Ner 18:49
Mariehamn 7:43 18:29
Helsingfors 7:43 18:29
Stockholm 7:10 17:59

Vattenståndet i går kl 15

Föglö +5 cm Åbo +2 cm

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Carbonara

300 g spaghetti
150 g rökt eller rimmat fläsk
1 gul lök
4 ägg
2 dl vispgrädde
0,5 tsk salt
1 pressad vitlök
1 dl riven ost, parmesan eller blanda lite parmesan och lite vanlig riven ost
4 krm nymald svartpeppar

Koka spaghettin. Skär under tiden fläsk och lök i små tärningar och stek. Tillsätt grädde, salt, vitlök och hälften av osten. Blanda med spaghettin. Smaka av med salt. Knäck äggen och behåll gulorna i en halva av skalet. Vid serveringen placerar du en äggula i pastan och strör över rikligt med svartpeppar och ost. Grönsallad med tomat och vinäger passar bra till.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Idag behöver Åland en Möjlighetspolitik!

”Möjlighetspolitikens syfte är att generera välmående för så många som möjligt, nu och i framtiden!”

Citat hämtat från www.par.ax

Möjlighetspolitik

211 Pär Eriksson (Obs)!

Pensionärstillägg

liberalerna

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

Höganäs

Big is beautiful!

Höganäs följer trenderna, så stort har blivit ännu större. Prova kombinera stora kakel med små.

colorama Färghuset

Möckelörondellen tfn 16 216 . Öppet: vard 7.30-18, lörd 10-14

• FRITIDSKLÄDER •

VINTER-JACKOR

Strl 38-46

79€

TEL 15 561

SNICKARBYKAN

Ålandsvägen 35

Öppet vard. 9.15-17.00 lör. 10.00-13.00

• FRITIDSKLÄDER •

Vi hyr ut:

- Städmaskiner
- Ångmaskin
- Inomhus skylift, smidig, 4 m lyfthöjd
- Byggställning, inne/ute, ca 6 m arbetshöjd

Johansson STÄD

Tel/fax.....32 715
GSM0400 529 551
e-mail: jstad@aland.net

LAMELLGARDIN

PERSIENN

Kom in och se vår utställning eller ring och beställ måttanläggning!

aland.persienn@aland.net

i Dalbo, tel 19 450

DATA GROUP

brother

MFC 240

- Printer
- Scanner / kopiator
- Dokumentmatare
- Separata färgpatroner

NU 99,-

(normalpris 169,-)

Faxmodul ingår i köpet!

MKAB.com

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial